

ÉLELETÜNK

XXXVII. évf. 7-8. szám (37. Jg. Nr. 7-8)

Az európai magyar katolikusok lapja

2005. július - augusztus

A RELATIVIZMUS DIKTATÚRÁJA

Joseph Ratzinger bíboros szentbeszéde a Pro eligendo Romano Pontifice szentmisén, április 18-án, a Szent Péter-bazilikában.

Ebben a felelősségteljes órában hallgassuk nagy figyelemmel azokat a szavakat, amelyeket maga az Úr intéz hozzánk. A szentmise során elhangzott három olvasmányból azokat a szakaszokat választottam ki, amelyek ebben a pillanatban kifejezetten nekünk szólnak.

Az Izajás könyvéből vett első olvasmány prófétái erővel rajzolja meg a Messiás alakját, amely akkor tárul fel teljességében, amikor Jézus a názáreti zsinagógában felolvassa e szöveget és ezt mondja: „Ma beteljesedett az Írás, amit az imént hallottatok.” A prófétai szövegben egy látszólag ellentmondásos kifejezéssel találkozunk. A Messiás ezt mondja magáról: „az Úr azért küldött, hogy hirdessem kegyelmének esztendejét”, de hozzáteszi: „az Úr bosszújának napját is.” Mit akar mondani Izajás a bosszú emlegetésével? A názáreti Jézus nem ejtette ki a próféta szavait, ott fejezte be az olvasást, ahol az Úr kegyelmének esztendejéről van szó. Talán ez okozta a botrányt, az olvasás befejezése után? Nem tudjuk. Azt azonban tudjuk, hogy az említett szavak igazi értelmét az Úr keresztalálával fedte fel, amint Szent Pál Galatákhöz írt levélében olvassuk: „Krisztus megváltott minket a törvény átkától, amikor az átok hordozójává lett értünk. Hiszen ez is meg van írva: Átkozott mindaz, aki a fán függ.”

Krisztus irtalma nem olcsó kegyelem, nem jelenti a rossz terhének csökkentését. Krisztus testében és szívében hordozza a rossz teljes súlyát és pusztító erejét. Ő szenvedő szeretete tüzeben átalakítja a rosszat. A bosszú napja és a kegyelem esztendeje a húsvéti misztériumban találkozik, a meghalt és feltámadt Krisztusban. A bosszú értelme tehát az, hogy Isten maga szenved értünk Fia személyében. Minél jobban megérint bennünket az Úr kegyelme, annál inkább azonosulunk vele a szenvedésben és készen állunk arra, hogy „kiegészítsük testünkben azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből.”

Az Efezusiakhoz írt levélből vett második olvasmány lényegében három dolgról szól: az egyházi szolgálatokról és kegyelmi adományokról, mint a feltámadt és mennybe felment Úr adományairól, a hitben és az Isten Fia megismerésében való érettségről, mint Isten Teste egységének alapfeltételéről és végül a Krisztus teste építésében való közös részvételről, azaz a világ átalakításáról az Úrral való közösség által.

Az Efezusi levél szavai szerint hitünknek nem szabad gyermeki szinten megmaradnia, hanem meglelt emberré kell lennünk, Krisztus teljességének mértékében. „Akkor nem leszünk többé értelemnek, akiket a megtévesztő emberi tanítás és a tévedésbe ejtő álnohász szele ide-oda hánynak és tovasodnak.” Mennyire időszerű ez a leírás ma is. Mennyi ideológia és mennyi divatos eszme szele fújdogált az utóbbi évtizedekben és mennyi keresztény eszmének apró bérkőit ide-oda hányták ezek a szelek. A marxizmus, a liberálisizmus, sőt a szabadosság, a kollekti-

Minden családnak, ha igazán családnak, megbecsülési emlékeit. Őrzi, ami fennmaradt korábbi családtagoktól, és beszél azokról a későbbi nemzedékek tagjainak. Nemzetünk egyik becses ereklyéje első szent királyunk csodás módon épen maradt jobbja.

Nem hiszek a véletlenben, csak az isteni gondviselésben, ezért tudom: nem a véletlen műve az, hogy az Országalapító Jobb épen maradt, az évszázadok viharai-ban sem semmisült meg, hanem ma is velünk van, tiszteleghetünk előtte, beszélhetünk róla gyermekeinknek. Jelenlétében szembesülhetünk az őseink által képviselt értékekkel, az ő életműveikkel, és mindazzal, amit a minden korok embere „mai valóságunk” nevez.

A Szent Jobb tanít és bátorít. Tanítja és bátorítja azokat, akik vállalják a múltból a jövőbe tartó folyamatos magyar jelenlétet és sorsot, valamint az időtálló, nemzetünket megtartó értékeket.

Ez a kéz alkotott: dolgozott, és imádkozott. Úgy, ahogy az emberhez illik.

Munkájában a felelősség vállalása vezette Szent István királyunkat. Sorskeresések szorongatták, rajta múltot élet és halál, jelen és jövő. Neki kellett megtalálni a múlt hagyományainak helyét és az új értékeknek a nép életébe való begyökereztetésének útját. Felelősségét vállalta, mint vezető, aki tudja: súlya van szavának, és szavait tetteivel, életvitelével tudja csak igazolni.

vizmus és a radikális individualizmus, az ateizmus és a ködös vallási miszticizmus, az agnoszticizmus és a zinkretizmus... Az egyház credója szerint vallásos hitet olykor fundamentalizmusként bélyegzik meg, míg a relativizmusra sokan, mint a mai korban egyetemes magatartásformára tekintenek. A relativizmus diktatúrája van kialakulóban, amely semmit nem ismer el, ami végleges és egyedül saját akaratát és vágyát teszi meg mértéknek.

A mi mértékünk azonban más: Isten Fia, a valóságos ember. Ő az igazi humanizmus mértéke. A felnőtt hit nem az, amely a divatoshoz és a legutolsó újdonság szeléhez igazodik, hanem az, amely (Folytatás az 5. oldalon)

ERKÖLCSRE ÉPÍTETT JELENT ÉS JÖVŐT

Írta: Spányi Antal székesfehérvári püspök

Szent István országfelajánlása, Kracker János Lukács, Eger, Székesegyház, 1773.

den, nem minden, amit törvény nem tilt erkölcsös. És ami erkölcsileg nem volt vállalható, azt ő nem tette. Mint felelős vezető, másokra, a rábízottakra volt gondja, és erre tanította fiát is Intelmeiben.

A nagyság mutatkozik meg abban is, hogy nem lett rabja a jelennek. A „most” nem uralkodott el fölötte. Előre tekintett, messzire nézett, a jövőt formálta. Képes volt a jelen sokszor bezáró, olykor kicsinyes gondjaiból kibontakozva későbbi nemzedékek javáért is felelősséget vállalni. A jelenért nem adta a jövőt!

Nem rendült meg attól a tragédiától sem, hogy nem tudja gondolása szerint biztosítani a jövőt, a trónutódlást. Imre halála után is teszi a dolgát, példát adva az igazi önzetlenségről. Igazi érték csak így születethet, csak az így gondolkodó ember méltó arra, hogy vezető legyen.

Amit képviselt, amit népétől: magyarjaitól is kért, azt a maga életében is megélte, és családjában is megvalósította. Családjá ez első magyar szent család volt, melytől minden család tanulhat szeretetet, hűséget, nagylelkűséget, a gyermekek szeretetét: a családi élet erényét, amely egyedül és kizárólag záloga a jövőnek, mert önzésből és magányból nem születik élet és ilyen légkörben nem nevelődik Ember, nagybetűs ember.

De ez a kéz imádkozott is. Nem csak úgy mellékesen, hanem hitből fakadóan. Munkáját, fáradozását az imádság teszi teljessé. Imája teszi egészzé emberi alkotását. Az imádság szeretete és tudománya őrizte meg attól, hogy tehetsége és hatalma ne tegye őt tönkre, ne legyen zsarnok, a hatalommal önző módon élő kényúr. Hány többre hivatott, fényes tehetségű ember lett erkölcsének gyengesége miatt zsarnok, prédálta el tehetsé-

gét, használta adottságait nemtelenül csak a maga javára, talán éppen azért, mert nem tanult meg imádkozni!

Mi most István lelkületével találkozunk, a munkában is, és az imádságban is, az erkölcsi élet területén is példát adó igaz emberrel, aki sziklára állította népünk és gondja. Magánéletét is a közösségnek végeztet munkának rendelte alá. Nem a maga hasznát, gazdagodását kereste, nem szűk családja érdekeit tartotta szem előtt, nem környezetének kívánt kedvezni.

Pedig nyilván lett volna erre lehetősége, de tudta és vállalta: nem szabad mindezt eladni, mert erkölcsre épített. E nélkül minden bizonytalan, ingattag lesz. Erkölcs nélkül minden pusztulásra van ítélve.

Amikor ez az erkölcs volt a fontos, akkor a pusztulásból is volt felépülés, amikor ez hiányzott, a lehetőségek is ellentekre fordultak.

István nagysága évezred távolából is tanít! Tanítja mindazokat, akik akarnak, tudnak rá figyelni, akik nem elégszenek meg csak a maguk életének gazdagodásával, akik valóban felelősek a nemzetért, hazáért.

Történelmünk igazi nagyjai követték példáját, és építették a Szent Király példája szerint a mindenkorai magyar jelent és jövőt. Erre adtak példát, így tudták és nép gyermekeit önzetlenségre, hazaszeretetre, a közösségért és a jövőéért felelősen áldozatot is vállalni tudó személyiséggé formálni. Ebből a gondolkodásmódból született meg mindaz, amire büszkék lehetünk, amire jóleső érzéssel tudunk tekinteni, amivel gazdagítottuk Európát.

Ez a gondolkodásmód és életvitel: az imádsággal átszőtt tevékenység, az ima és a hivatás önzetlen teljesítése szőtte át, formálta és alakította annak az Európának kultúráját, történelmét, ahová mi is tartozunk azóta, hogy II. Szilveszter pápa koronát küldött a magyarok királyának.

Szent István király tanítását, életének példáját kellene követni mindnyájunknak, akik nem csak magunkra akarunk gondolni. Korunk sok baja kezelhető lenne, ha nem csak szép ünnepeken emlékeznénk rá, de követnénk életének tanítását is. Az általa lerakott erkölcsiség alapjaira kell építeni a jelent és a jövőt. Felelősen csak ez az út járható.

Példát ad a Szent Király azoknak, akik a társadalom egészét érintő döntéseket hoznak, és azoknak, akik merik vállalni: mindannyian felelősek vagyunk a márt és a holnapért, magunkért és családunkért, de mindenkiért: egész nemzetünkért is.

Példát ad minden magyarnak, aki nem zuhant az önzés látszat szabadságának csapdájába és meri vállalni az odaadottságban leélt, másokat szeretni és segíteni akaró életet, és ebből a felfogásból vállalja házastársát hűségben, gyermekeiért a felnevelés gondját és lemondásait is, meg a szükséges áldozatot és felelős kiállást is hazájáért.

Szent István király példáját és éretnes életét követő emberek s vezetőik kellenek népünknek, de az Európai Unióban egyesült népeknek is, hogy legyen, és szép legyen a jövő! □

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Mitől bűn a bűn?

Nem egészen így hangzik a kérdés, amelyre Észak-Rajna-Vesztfália tartományban élő olvasónk választ kér. Pontosabban azt szeretné tudni, érvényes-e ma is az ún. „sarkalatos erények” és a „főbűnök” és változott-e az értelmezésük? Kérdését az indokolja, hogy a közvélemény manipulálásában odáig jutottunk, hogy régebben alapvetőnek, „sarkalatos”-nak nevezték erények - az okosság, az igazságosság, a bátorság és a mértékletesség - az átlagember szemében elvesztették jelentőségüket, sőt nem egyszer az ellentétüket tartja helyesnek; hasonló a helyzet az ún. „főbűnök”, azaz olyan bűnök esetében, amelyekből a többi származik (keveltség, fősévség, irigység, harag, bujáság, torkosság, jóra való restség). Ez utóbbiak kapcsán kérdőjelezi meg olvasónk többek között: „Halálos bűn egy tv-karosszékből üldögélő kövér cukorbeteg falánksága? Vagy a szegény nyugdíjas mérges irigysége az üzleti élet hatalmasainak mesés gazdagsága láttán? Keveltség az, ha valaki katolikus vallását magasabb rendűnek tartja, mint egy panteista humanitást, vagy liberális világethoszot? Maradi-e az, aki a homoszexualitást továbbra is a paráznaság egy súlyosan elítélendő formájának tartja?”

Miklós atya válaszol:

Mindenekelőtt próbáljuk meg tisztázni: Mi a bűn? Mi az erény?

Mi a bűn?

Benne élünk egy tőlünk függetlenül létező világ rendjében, amelyet bizonyos törvényszerűségek, szabályok irányítanak. A természet, a természet nem káosz, nem zűrzavar. Ha valaki mégis megkísérelné összekuszálni, a saját elképzelését ráerőltetni, akkor ráfizet: a természet rendjét nem lehet büntetlenül megerőszakolni. A környezetszennyeződés, az ózonluka következtében fellépő atmoszférikus zavarok, a rablógazdálkodás, a gátlástalan erdő- és állattirtás, a föld kincseinek kizsákmányolása már számos természeti katasztrófát okozott az elmúlt évtizedekben, fájdalmasan igazolva a fenti megállapítást.

A természet és az ember ugyanannak a nagy Rendnek alattvalója, ami az ember síkján az erkölcsi rendet is jelenti, tehát az ember szabad döntéseinek beleilleszkedését. A kettő szorosan összefügg, hiszen a Rend forrása mindkettőben egy és ugyanaz. Ennélfogva a Rend alapelve, amely mindent összefog és átjár, szerzője lényegét tükrözi: Isten a szeretet, az Ő Rendje a Szeretet rendje. Mármost aki a Rend ellen lázad, a Szeretet ellen lázad. Ez a bűn. Tehát minden bűn végső fokon véték a Szeretet, a helyesen felfogott Szeretet ellen. Ezt domborítja ki Szent Ágoston híres mondanása: „Szeress, és tedd, amit akarsz.” Mert aki szeret, a Szeretet Rendjében él, nem fogja azt felrúgni. És másfél évezreddel később, a kis Lourdes-i látnok, a 14 éves Bernadette Soubirous, a látomások hitelességének vizsgálatára kirendelt főpap kérdésére „ki a bűnös”, azt válaszolta: „Aki nem szereti a Jóistent.”

A kereszténység erre a szeretetre épül. Ezt fogalmazza meg frappánsan az Isten- és emberszeretet kettős parancsa, amely egyébként már az Ószövetségben megtalálható (MTörv 6, 5; Lev 19, 18). A többi parancs - a Tízparancsolatot beleértve - nem más, mint a Szeretet Rendjének kifejtése, alkalmazása az élet különböző területein. Ha ennélfogva „bűnök”-ről beszélünk, mint pl. a hét főbűnről, vagy azokról, amelyeket egy ún. „lelkítükör” felsorol, végeredményben azokat a lehetőségeket, alkalmakat vesszük számba, ahol tettekkel (gondolattal, szóval, cselekedettel) vagy mulasztással megsértjük a Szeretet Rendjét. Ezzel szemben megvalósítjuk ezt a Rendet az „erények” által.

Mi az erény?

Erény - az „állandó és szilárd készség a jó megtételére” - olvassuk a Katolikus Egyház Katekizmusában. „Lehetővé teszi a személy számára nem csupán a jó cselekedetek végzését, hanem hogy önmaga legjavát adja” (1803. p.).

Az erényeket két csoportra szokták osztani: isteni és emberi erényekre.

Az isteni erények - a hit, remény és szeretet - az embert közvetlenül Isten felé irányítják, mert Vele állnak kapcsolatban, Ő a tárgyuk. Bennük gyökereznek az emberi erények. Ezek „az értelem és akarat szilárd magatartásformái..., amelyek a hit és ész segítségével cselekedeteinket szabályozzák... Az az erényes ember, aki szabadon teszi a jót” (1804. p.).

Az emberi erények közé tartoznak az olvasónk levelében említett ún. „sarkalatos” erények. Azért nevezik őket így, mert döntő szerepet játszanak a többi erény viszonylatában: ezek ugyanis körük csoportosulnak.

Lássunk néhány példát. Az okosság tetteink irányítója, megállapítja a fontossági sorrendet - a prioritásokat, figyelemzet a veszélyekre, nélkülül, hogy félénkkel tenne, éberben tartja a lelkiismeretünket. Az igazságosság arra indít, hogy megadjuk kinek-kinek, ami neki kijár: Istennek, ami az Istené; az embertársnak, ami az övé. A vallásosság erényének ez az emberi alapja, és minden jogrend erre épül. Az erősség a nehézségek közepette elszántságot, állhatatosságot biztosít. Vele rokon a bátorság erénye, amely képesít áldozatokra. A vértanúk belőle merítenek. A mértékletesség a lelki egyensúly, az önfegyelem, a józanság, az arany középút erénye. Megvéd attól, hogy a szenvedélyek felülkerekedjenek és elveszítjük emberi méltóságunkat.

Mindent összevéve, valamennyi erénnyel elmondhatjuk: a Szeretetből erednek, a Szeretettel szolgálják, és a Szeretethez torkollanak.

Érvényesek-e ma is az erények és a bűnök?

Az imént mondottaktól, gondolom, világos, hogy e két fogalom Isten Szeretet-rendjével áll kapcsolatban és az emberi szabadsággal. Az ember képes ezt a Rendet szabadon elfogadni és megvalósításához a maga részéről hozzájárulni, de képes arra is, hogy ugyancsak szabad elhatározással visszautasítsa és élete különböző síkjain, szembeforduljon vele.

Ahhoz aligha fér kétség, hogy Isten nem változott. Nem változott a Szeretete, ennélfogva nem változott az a Rend sem, amelyet teremtett, és amely az Ő lényegének visszfénye.

De talán az ember változott... Nos, ami az emberi természet alapjait illeti, lényeges változásról nem igazán lehet beszélni. Az ember ma is a test-lélek egysége, értelemmel és szabad akarral ellátott lény. Azt azonban tudjuk, hogy amióta a földön él, biológiailag és pszichológiailag jelentős fejlődésen ment keresztül: ismeretei óriási módon gyarapodtak, erkölcsi tudata tökéletesedett, kifinomult, társadalmi berendezkedése, kultúrája, izlése, érdeklődése rengeteget alakult, nem mindig pozitív irányban. Ide tartozik, hogy Istenhez és az Ő Rendjéhez való viszonya a szédületes tudományos és technikai haladással, nemcsak hogy nem tartott lépést, hanem visszaféldődött, ellaposodott, kiüresedett. Ennek következtében a Szeretet Rendje helyébe az ál-szabadság káosza került, az idő-

(Folytatás az 5. oldalon.)

VELÜNK VAN

7.

AZ EUCHARISZTIA HÁLAADÁSÁNA ÉS A JÓ ISTEN AJÁNDÉKAIRÓL

Birkat ha-mazon lehetett, amely a mai napig a zsidók étkezés utáni imádsága. A Berakah, elsősorban a teremtő Egy Isten dicsőítését, áldását jelenti, (amit görögül eulogia-val fordítanak le), de ugyanakkor magában foglalja a hálaadást is, ami viszont görögül eucharistia.

Vagyis amikor Jézus ezt az áldást elimádkozta a harmadik kehely ivása előtt, Szt. Pál szerint ez volt az „áldás kelyhe”, (potérion és eulogias, 1 Kor 10, 16). Ez a zsidó liturgiában ismeretes ima 3 részből áll, és ez lett később, minden valószínűség szerint, a mai Eucharisztikus Imánknak (Prex eucharistica) az alapja és forrása. Az első rész Istent dicsőíti a teremtés ajándékáért. Nemcsak mindennek a létrehozásáért, hanem annak további fenntartásáért, amit a mindennapi étel jelképez. Örvendezve áldjuk Őt, aki a léte, az életet megteremtette, saját magának gazdagságát közölte velünk. Vagyis örülünk az életnek. Így fogadjuk el Őt Urunknak és Teremtőnknek, akiktől életünk minden pillanatában függünk, és ha józanul, logikusan gondolkodunk, akkor ennek az a következménye, hogy az Egyetlen Istennek akaratát teljesítjük: „Legyen meg a Te akaratod!” Ez a konkrét megnyilvánulása annak, hogy elfogadjuk Istent a mi

Urunknak és Atyánknak. Így áldja és dicsőíti Őt minden teremtménye. Az ima első része tehát a hatalmas teremtő Isten elfogadása és akaratának teljesítése.

A második része a Berakah-nak valamivel személyesebben áldja az Istent. Nemcsak megteremtett, létrehozott minket, hanem mint Atyánk szerető szívével gondoskodik rólunk, és lejön hozzánk, részt vesz a mi földi vándorlásunkban. „Vándorlásunk társa lett”. Már az Ószövetségben Jhve Izrael népevel vonul és vezeti, segíti őket, elhalmozza őket ajándékaival, szövetséget, (szinte házasságot) köt velük. Nekik ajándékozza a Törvényt, Dávidot, a Messiás előképét és elvezeti őket az Ígéret földjére. Mint leg-nagyobb ajándékát végül is saját Fiát küldi el hozzánk, hogy emberi módon szóljon hozzánk, megszabadítson bűneink butaságától, és magához öleljen minket. Ezt tette főképpen hűsvéti misztériumában való átváltozása révén, és akkor adta nekünk az Eucharisziát is. Mindezekért a csodálatos isteni ajándékokért (magnalia Dei) az üdv-történet folyamán áldjuk, dicsérjük, magasztaljuk Őt és megköszönjük neki az életet és összes jótéményeit, különösen magát Jézus Krisztust. Itt beleszőhetjük, sőt illeik is megtennünk, saját üdvösség-történetünk: mennyi jóval halmozott el minket a szerető Atya életünk folyamán, természetes adottságokkal, családukkal, az Egyházzal, a szentek közösségével és az életet szentségekkel.

Ez tehát a mi hálaadásunk az Eucharisztia alatt. Dicséret és hála az Atyának az életért és minden szépért és jóért, sőt a keresztékért is, amiket az Ő szeretete ajándékoz nekünk, hogy ezáltal eljuthassunk Hozzá, az örök élet dicsőségébe.

8.

A SZENTLÉLEK MŰKÖDÉSE AZ EUCHARISZTIÁBAN

Amikor a szentmisében Krisztus imáját követjük, amit az Utolsó Vacsorán áldás formájában mondott a kenyér és bor felett, hátal adunk Krisztus életéért miközöttünk, és főképpen hűsvéti áldozatáért, akkor mondja el a pap Krisztus nevében (in persona Christi) azokat a teremtő szavakat, hogy „Ez az én testem... Ez az én vérem”. Ez által jön létre az eucharisztikus csoda, vagyis a kenyér és a bor átváltozása, átlényegülése Krisztus testvére és vérévé. Mindez azonban a Szentlélek működése révén jön létre.

Nem érdemes azon vitatkozni, mint ahogy azt a keleti és nyugati teológusok tették, hogy Krisztus szavai, vagy pedig a Szentlélek végzi el az átváltoztatás misztikus, titokzatos tényét. Mind a kettő együtt cselekszik, végzi az „actio Missae”-t. De annyit érdemes figyelembe venni, hogy a pap szavai nem automatikusan hozzák létre az eucharisztikus „csodát”. Az Egyház és a pap csak könyöröghet ezért (epiklézis) bármennyire is ígéretünk van az Úr Jézustól, hogy ez biztosan bekövetkezik. Az Egyház és a pap eszedve könyörög az Atyához, hogy az áldozat elfogadásának jelül küldje el hozzánk a Szentleket. Csodálatos és félelmetes az a pillanat, amikor a Szentlélek leszáll a kenyérre és borra, és azokat átlényegíti Krisztus testvére és vérévé. Szinte megjelenül előttünk a pünkösdi Lélek-áradás.

De nemcsak a kenyeret és bort tölti el a Szentlélek, az Atya ajándéka, hanem körük Őt, hogy szálljon le mindazokra, akik Krisztus eucharisztikus testét és vérét magukhoz veszik a szentáldozásban, és változtassa át őket is önző egyedekből Krisztus Titokzatos Testvére, vagyis az Egy-

ház. Így válik az Eucharisztia az Egyház forrásává. Mint ahogy a keresztben Krisztus átszúr Szívéből született az Egyház (ex corde scisso nascitur Ecclesia), így az Eucharisztia ünneplése révén, a szentmise által jön létre és épül az Egyház a történelem folyamán napról napra. Erre oktat minket II. János Pál pápa egyik újabb enciklikája: az Egyház az Eucharisziából származik (Ecclesia ab Eucharistia).

Talán érdemes megjegyezni, hogy a Szentlélek lehívása (epiklézis) megfelel a zsidó Birkat ha-mazon harmadik paragrafusának, amikor kéri Jhve-t, hogy jöjjön el, legyen velük a jövőben is, mint ahogy velük volt a múltban. Mi keresztények kérjük az Atyát, hogy mi is megtapasztalhassuk a Szentlélek eljövését a szentmisében, és az Ő ajándékai töltsenek el minket. Az első ezek között éppen az Egyház közössége, egysége (koinonia), amelyet communio-nak is szoktak nevezni. Egység a Szentlélek által az Úr Jézussal és az Atyával, vagyis a Szentháromsággal, akivel az eucharisztikus lakomában egyesülünk, és ugyanakkor mindazokkal az emberekkel, akik hívó és tiszta lélekkel járulnak a szentáldozáshoz (1 Kor 10, 16-17).

A Szentlélek az Eucharisziában építi az egyház közösséget, de más ajándékokat is hoz számunkra. Az Egyház liturgiája említi a bűnök bocsánatát, (ha töredelmesen bánjuk azokat), „az örök élet orvosságát” (pharmakon és athanasias) mint annak előzítét (arrabón), a szeretetnek az erényét, és mindazokat az ajándékokat, amelyek szükségesek keresztény életünkhez és apostoli munkánkhoz, hiszen az Eucharisztia nemcsak a csúcsa, hanem forrása is egész lelkiségünknek.

Miklós házy Attila S. J., püspök

XVI. BENEDEK PÁPA ÉS MAGYARORSZÁG

Rómában a Magyar Akadémia 1998. május 21-én kiállítás nyílt, amelyet abból az alkalomból rendeztek, hogy akkor volt 150 éves hazánk legrégebbi könyvkiadója, a Szent István Társulat. Az ünnepélyes megnyitón Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek átnyújtotta Joseph Ratzinger bíborosnak, a Hittani Kongregáció prefektusának a Társulat Stephanus-díját, amellyel a magyar olvasók köszönetét kívánta kifejezésre juttatni. A Stephanus-díj mellett Ratzinger bíborosnak ajándékozták az Oszvári Csaba ötvösművész által készített mellkeresztet és püspökgyűrűt. A díj átvelekor Ratzinger bíboros beszédet mondott, amelyet az alábbiakban közlünk.

Szent István király napján minden évben meghatottan olvasom a papi breviáriumban az ő fiához, Imréhez intézett Intelmeit, amely írás a keresztény humanizmus egyik legszebb dokumentuma, és egy mindig új aktualitást politikai etikája. Ez az etika ma igazi védőbástyák jelenik meg azon barbárság ellen, amely különböző ideológiák csalfa ígéretei mögül fenyeget minket. Eppen csak néhány mondatot idéznék: „Légy méltó a királyi koronára, őrizd meg a katolikus és apostoli hitet olyan buzgón és lelkiismeretesen, hogy például szolgálhass mindazoknak, akiket Isten alá rendelt... ezért kérve kérek és parancsolom: hagyd, hogy mindenben és teljesen a szeretet vezessen téged, légy egészen jóindulatú, ne csak a rokonok és hozzátartozók iránt, hanem az idegenek és mindazok iránt, akik hozzád jönnek... Légy könyörületlen minden elnyomottal. Szívedben mindig ott legyen az Úr példája, amikor azt mondja: 'Irgalmasságot akarok és nem áldozatot.'” (Mt 9,13.)

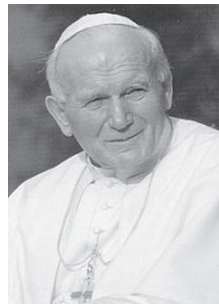
Korunkban, de a múltban is, hosszú évszázadokon keresztül nehézkelt, sőt lehetetlennek látszott a politikai gondolkodás és stratégia, a keresztény hit és életszentség összeegyeztetése. Szent István

alakjában a két látszólag ellentétes pólus között tökéletes szintézis jelenik meg. Szent István keresztény Magyarországot teremtett hitben fogant erkölcsé, saját bölcsessége és megbékítő erejének irányításával. Ma, miközben Európa egységét akarjuk helyreállítani a kereszténység tanítását megtagadó borzalmas háborúk után, újra fel kell idézni Szent István királyt, mint a keresztény Európa egyik alapítóját: olyan ember ő, aki képes volt népének önazonosságát nemcsak megőrizni és megújítani, hanem ezzel egyidejűleg szeretett hazáját békésen beilleszteni a keresztény népek közösségébe, miközben követte az idézett alapelvet: „Hagyd, hogy mindenben és teljesen a szeretet vezessen”.

Mi, bajorok büszkéi vagyunk, hogy a Passau-i egyházmegyét, ahol magam is születtem, érte az a megtiszteltetés, hogy egyik papja keresztelte meg Szent Istvánt, és a keresztességben az első vértanúról elnevezett székesegyház nevére kapta. És boldogok vagyunk, hogy az ő szent felesége Regensburgból származik, ahol én tanárként működtem, mielőtt München-freisingi érsekké ki neveztek. Számomra az akkor formálódó keresztény Európa egyik szép jele, hogy prágai Szent Adalbert közvetítette a házasság létrejöttében. Boldog vagyok, hogy ma, a Szent István Társulat, az Apostoli Szentek Keadója fennállásának 150. évfordulója alkalmából Magyarország prímása, Paskai László bíboros nyújtotta át nekem a Társaság „Stephanus”-díját.

Hálás vagyok Istennek, ha valamivel is hozzájárulhattam korunk keresztény kultúrájához. Szeretném kifejezni legmélyebb hálámát a Szent István Társulatnak mindazon fáradozásáért, amelyet 150 éves történelme során a keresztény kultúra apostolkodása terén kifejtett. Öszinte köszönetem egyúttal jókívánság is: boldog jövőjének a Szent István Társulatnak, sikereket a kereszténységétől ihletett és megvilágított irodalom iránti elkötelezettségben nemzetük javára, az Egyház és az emberiség javára, az alapító Atyákhoz, köztük Szent Istvánhoz méltó Európa további fejlődésére.

Joseph Ratzinger bíboros az ünnepség után a Vatikáni Rádióknak elmondta: ez az elismerés rendkívül sokat jelent számára. Először is, az a kapcsolatot jelenti, amely Kelet-Közép-Európát, és az e térséghez tartozó Magyarországot a nyugati világhoz köti. Ez a kapcsolat Nyugat-Európának is fontos, hiszen most már egész Európában egymásra találhatunk, és kölcsönösen építhetünk ki egymással szellemi kapcsolatokat. A bíboros fontosnak nevezte, hogy sok magyar professzorral alakított ki alkotói kapcsolatot, s örömet fejezte ki, hogy a vasfüggöny lehullása után a szellem emberei ismét megteremthetik a hit kulturális közösségét. Elismerést jelent ez a kitüntetés számára azért is, mert Magyarországon a vallást ötven éven át elnyomták, és az emberek csak nagy nehézségek árán gyakorolhatták hitüket. Napjainkban azonban ismét szabadon hirdethető az evangélium, és a hívő személyek az elmúlt rendszerben átélt szenvedéseiket is hasznosíthatják. Azok ugyan, akik szenvedtek, jobban ismerik azt, hogy mit jelent a hit, így a bíboros számára ez a Magyarországról érkezett elismerés nagyon fontos, és arra szólítja fel, hogy a jövőben

még inkább ápolja magyar kapcsolatát. A katolikus sajtó feladatairól a Hittani Kongregáció prefektusa kifejtette: a katolikus sajtó valójában egy lényegi kiegészítés, sőt részben igazítás a sajtóképhez, mert a mai tömegtájékoztatókban a kereszténységtől idegen eszmék, vélemények a mértéktadóak, gyakran tapasztaljuk, hogy a világi sajtó hamis képet ad az egyházzal. Ezért a katolikus sajtó feladata: távlatokat nyitni, ráirányítani a figyelmet a dolgok valódi összefüggéseire, és segíteni abban, hogy az emberek felismerjék, melyek a pápa igazi szándékai, mit jelent ma a hit. A hegemónikus véleményalkotás korában ugyanis különösen fontos, hogy az ember ne csak a világi sajtó által hirdetett, uralkodó igazságot, gondolkodásmódot ismerje meg. VR/MK

ISMERJÜK MEG PAPPAINKAT

Ismerjük meg pappainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő pappainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

P. Sötér Ervin OFMCap - kapucinus, klagenfurti magyar miséző és lelkész. Megbízatását a Gurk-i egyházmegye főpásztortól kapta és az kiterjed a magyar, illetve magyarul beszélő katolikusok lelkipásztori gondozására Klagenfurtban, illetve a Gurk-i egyházmegyében. A Magyar Kapucinus Rendtartomány tagja.

Sötér Ervin OFMCap

Sötér Tibor, szerzetesi nevén: Ervin, 1922. augusztus 10-én született Budapesten. Iskoláit a budai katolikus egyetemi gimnázium Ferenc József nevelőintézetben kezdte, 1936-tól Tatán a piarista gimnáziumban folytatta és 1940-ban a budapesti bencés gimnáziumban érettségizett. 1936-ban belépett a kapucinus rendbe Budapesten. A noviciátust 1940-ban Máriabesnyőn végezte, 1941-1948-ig pedig a filozófiai és teológiai tanulmányait a budapesti Kapucinus Rendi Hittudományi Főiskolán. Mészlányi Zoltán segédpüspök szentelte pappá Esztergomban, 1946. december 21-én.

Teológiai tanulmányainak befejezése után, 1948-ban prefektus és hitoktató Tatatóvárosban, az állami iskolában, és a rend kolostorában lakott. 1949-1950-ig Budapesten a Szigetutcai általános iskola hitoktatója. Az államosítás után, 1950. szeptembertől 1952-ig segédmunkás a „Beszkárt”-nál, aztán ártatlanul bebörtönözték (AVO, Markó utca, Gyűjtőfogház, Vác).

1956. október 27-én a váci börtönből kiszabadították, november 2-án Bécsbe

menekült, rövidesen a Scheibbsi kapucinus kolostor lakója lett, és 1957. júniusig a magyar menekültek lelkésze a St. Pölteni egyházmegyében, s aztán 1963. december 1-ig Luzernben lett őt kanton magyar lelkésze. 1964-ben francia nyelvet tanult Toulousban és Párizsban. 1965-1989-ig Bécsben az osztrák pasztorációban szolgált, majd 1989-től

a klagenfurti kapucinus kolostorban lett otthonra, ahol főleg az orsolyita- és Erzsébet-nővérek lelkésze, az osztrák pasztorációba is besegít: 2004-ben 3200 embert gyónatott és naponta 4-5 órát töltött gyónatószékekben.

Magyar lelkézi kinevezését, egyéb lelkipásztori szolgálata megtartása mellett, dr. Egon Kapellari egykori gurki püspöktől kapta 1994-ben, Bogrnár Vilmos korábbi magyar lelkész távozása után.

Munkássága elismeréseként dr. Alois Schwarz megyéspüspök 2004. február 2-án püspöki tanácsos (GR) címmel tüntette ki.

Magyar szentmisét tart rendszeresen minden hónap utolsó vasárnapján 11.00-kor a kapucinusok templomában, Klagenfurt, Waaggasse 15.

Érdeklődni: P. Sötér Ervin, Kapuziner Klagenfurt, Waaggasse 15, A-9013 Klagenfurt, Tel.: 0463/512849-25, Fax: 0463/512849-8, E-mail: kapuziner.klagenfurt@aon.at

Cserháti Ferenc

EGY HÉTVEGE RÓMÁBAN

„Rómát látni és meghalni” - így sóhajtottak fel régen elődeink. Évezredek óta „minden út Rómába vezetett” az antik világban, a középkorban és reneszánszban csakúgy, mint modern korunkban. Goethe második születésnapjának tekintette azt a napot, amikor megpillantotta az Örök Várost. Idén áprilisban - májusban Róma rendkívüli helytállásával ismét rászolgált a *Caput mundi* - „a világ fővárosa” jelzőre.

Hónapok óta terveztük, hogy 11 éves genfi küldetése végén elmegyünk Rómába és a Szentatya áldását kérjük. 1998 februárjában voltam utoljára Rómában és II. János Pál *urbi et orbi* áldásán valami olyan különleges dolog ért meg: II. János Pál huncut hunyorgós mósolya (lásd képünkön) mindenkit meghódított.

Az elmúlt negyed században nem volt olyan karizmatikus politikus, államfő, aki annyit tett volna az emberiségért, mint II. János Pál pápa. Igazi humanista volt, lelkesedett az irodalomért, szerette a hegyeket, ragyogóan sielt, képes volt megbö-

csátani ellenségeinek - merénylőjét is felkereste börtönében és imádkozott érte -, azon igyekezett, hogy megkeresse az elvesztett juhotkat, átlépte a korábbi pápák árnyékát és elment a Sirató falhoz, találkozott az ősi ortodox keresztények vezetőivel, együtt imádkozott mohamedán vallási vezetőkkel és akinek egyszerű szavai Varsóban „Ne féljetek” - térdre kényszerítették a 80 évig uralkodó szovjet kommunistákat. Fidel Castro is barátjának tekintette, mert a világ hatalmasai közül egyedül ő viselte szívén a szegények és elesettek nyomorát és adott vigasztalást nekik.

George Bush amerikai elnök, aki a Szentatya temetésén II. János Pál pápa iránti tiszteletből elnöki li muzinjára nem az USA, hanem a Vatikán sárga-fehér zászlaját helyezte el, a szertartás után azt mondta, erősebb lett hitében: „Azt hiszem, hogy mindannyiunkat különféle módon megérintett ez a rendkívüli szertartás, ha a hit zarándokújtját járjuk. Igen, úgy gondolom - folytatta az amerikai elnök -, hogy

II. János Pál pápa példája meg fogja erősíteni hitemet és meggyőződésemet. A *La Repubblica* c. olasz napilapnak adott interjújában Bush elnök még hozzátette: *II. János Pál pápa világos és kiváló örökséget hagy ránk a békéről, az irgalomról és az erkölcsről.*”

Hosszan kígyózt az a sor a Szent Péter téren, akik kegyeletüket kívánták leróni a Szentatya előtt, lementek a Szent

II. János Pál pápa sírja

Péter-bazilika attempomába, hogy imádkozzának a Szentatya sírja előtt. Meghatódottan vonultunk el a sír előtt és imádkoztunk, de éreztük, hogy ezentúl eggyel több támogatónk van fenn az égben, (Folytatás a 9. oldalon.)

Gyermekeknek

TE MIT TERVEZTÉL A NYÁRRA?

Még hallani lehet az iskolacsengő utolsó csörrenését, a levegő mégis egészen más: természetesen, hisz itt a várva várt nyári vakáció! A legtöbbben már hetekkel ezelőtt megterveztek, kieszeltek, hogy majd mi mindenre fogjuk felhasználni ezt a szabaddidőt. Mártika Nagymamához utazik Balatonfüredre, ahol kelemesen töltheti napjait: olvasással, fürdésel, meglátogathatja ottani barátait, segíthet majd a Nagynak a bevásárlásban, a kerti munkákban és végre sok időt tölthet vele, megtörve egész évi magányát. Pisti és Feri már májusban beiratkoztak egy szervezett minitránstáborba. Onnan biciklivel bejárják majd az egész Dunántúlt és megismerik Magyarország egyik legszebb vidékét. Sok új barátság, éneklés, sportolás vár rájuk.

A szabaddidőt sokféleképpen lehet ésszerűen kihasználni. A nyár kissé más-

más dolgot jelent mindenkinek: a lényeg az, hogy a nehéz tél és erónket igénybe vevő iskolaév után kipihenjük magunkat és felüdülünk. A sok napfény mellett nyáron egyszerűbben feldolgozhatjuk az év nehézségeit, másrészt pedig, mint a hangya teszi az élelemmel, úgy mi is elraktározhatjuk magunkban a sok szép gondolatot, testi és lelki energiát, amely bizonyára segít majd az őszi ködös idők gondjainak leküzdésében. Még az új iskolaév is egészen másképpen kezdődik, ha kipihentek és boldogok vagyunk.

Ezért nagyon fontos, hogy jól szervezzük meg a nyári vakációt. Minél több és szebb élményben lesz részünk, annál gazdagabbak leszünk, és hosszabban tudunk majd táplálkozni örömeiből.

És te mit tervezel nyárra? Sok szép felejthetetlen élményt kíván

Kucsora Ági

Fiataloknak

GYÓGYÍTÓ PILLANTÁS

Mindannyian vágyunk arra, hogy elismerjenek, észrevegyenek minket. Különösen fontosnak tartjuk azok elismerését, figyelmét, akikre feltekintünk, akiket fontosnak tartunk. Szüleink, nevelőink féltő ránkfizvelése létfontosságú; tanáraink oktató, biztató dicsérete nélkül nehezen haladnánk előre tanulmányainkban... Így is megfogalmazhatnánk: egy elismerő pillantás - áldás. Elég néha egy elismerő tekintet, egy biztató bólintás, s máris jóleső érzés járja át lelkünket, megkönnyebbülten fellélegzünk: figyelnek rám, látják, figyelik küszködésemet... Ami nagyon fontos: ez a figyelem, nem egy kikényszerített, kiprovokált alamizsna, hanem valóban szívből jövő ajándék... Hogy mi történt pontosan Mátéval, ami-

kor Jézus elment vásasztala mellett, nem tudjuk, sem azt, hogy mi zajlott le Zakeus és a többi vámos lelkében, amikor Jézussal találkoztak. De egy biztos. Nekik elég volt egy tekintet. Egy olyan tekintet, amely reményt keltett. Jézus pillantása erőt adott, a kistermetű embernek találékonyt, őszinteséget, vágyat arra, hogy a jövőben mindent másként, jobban tegyen. Máté, a vámos, azonnal megérti: ez a tekintet barátságot jelent, jószágot, amit nem lehet pénzzel megvásárolni, amiért nem kell ügyeskedni. „Kövess engem” - ez neki és nekünk is szól: Jézussal egy asztalnál ülni, az Eucharisztia asztalánál, tekintetétől megváltoztatva, elbűvölve egy egész életet át.

Pál atya

AZ APÁCÁK MÉNESE

Vagy tizenöt évvel ezelőtt beszámoltam egy akkor új kaliforniai divatról, a minilovak tartásáról. Ezek a kutyá nagy-ságú négy lábúak kedvesek, olcsó a tartásuk, szeretik a gyerekeket, és amikor szépen kimosdatva, fényesre csutakolva kórházakba, öregotthonokba látogatnak, mosolyt varázsolnak az arcokra. A terapeuták szerint még a kutyáknál is jobb hatással vannak a betegek. És jóval tovább élnek, a 30 éves sem ritka köztük. Azóta többször hallottam a kis lovakról, de igazán érdekes hírrel csak a *New York Times* egyik cikkében találkoztam. Jól időzítve május első hetében olvastam, amikor is a világhírű *Kentucky Derby*-re készülődött a nemzetközi, de főleg az amerikai lovas világ. A lóverseny, valamikor a kiváltságosok sportja, az utóbbi 15-20 évben felkúszott az amerikai futball és a bassball nivójára, hasonló érdeklődést, jó értelemben vett tömeghiztérítást kiváltva. Olyannyira, hogy május első szombatja, a verseny napja előtt még az időjárást jól-rosszul jóslok sem hagyják ki a *Kentucky*-ben várható napos, vagy esős időt, az izmokat lazító meleget, vagy a rájuk rossz hatással lévő barátságatlan hőmérsékletet. Nem is beszélve a *Churchill Downs*, a lóversenypálya talajának a minőségéről.

A minilovak csendesebb környezetben élnek. *Austin* és *Houston* között, *Texasban* áll a klarissza-nővérek kolostora egy 98 aceres szép, lankás területen. Az apácák kézimunkák, apró emléktárgyak és a szentmisében felhasznált os-

tyák gyártásából szerzett kevéske jövedelemből tengettek az életüket. Szükségük volt valamilyen „vonzó” cégére, amire felfigyelnek az emberek. Sokan jönnének és több lesz a bevétel. Először apró állatokat tartottak eladásra. Nyulat, csirkét, madarakat. És szerettek egy *shatland*-pónit. A környékbeli gyerekek hamar megneszelték a jó lehetőséget, és szombatonként elepték a farmot, lovagolni. Ingyen multság volt ez, hiszen a nővérek nem kértek mást, csak hogy a gyerekek mondják el a rózsafüzért. De a nővérek hamar rájöttek, hogy ennek a „fizetésnek” bizony nem sok lelki haszna lehet, hiszen a kölykök - érthetően - csak ledarálják az imát, és máris nyargalnak a pónihoz. Új ötletre volt szükség. Addig tanakodtak, míg a póni mellé beállítottak 18 minilovat, és adományt kértek a szórakozásért. Igen ám, de amikor összeadták a „bevételt” kiderült, sokan vagy nem adtak semmit, vagy a 30 centes átlagnál nem jött össze több. Ezen változtatni kellett. És az elhatározást tett követte. Ma a 18 kis ló helyett 50 áll a szép, új istállóban, s a számuk az évi szaporulattal egyre nő. Naponta átlag 300, évente vagy 20 ezer látogatója van az apácák ménesének. A beépődik pedig ma sem rázza meg azt, aki oda eljutott. A felnőttek 3, a gyerekek 1 dollárt fizetnek.

Az aprócska lovak szeretik a kényeztetést, már csikó korukban megszokják az embereket. (A környékünkön vezető-kutyákat képeznek ki. Dél előttünként be lehet menni a telepre. Beengedik egy

A HÁZASSÁGNAK ÉS A CSALÁDNAK NINCIS ALTERNATÍVÁJA

„Isten terveivel összhangban az egyháznak azt kell hirdetnie, hogy a házasság és a család pótolhatatlan, és nincs alternatívája.” Ezeket a szavakat intézte XVI. Benedek Alfonso López Trujillo bíborshoz, a Család Pápai Tanácsának elnökéhez a Családok 5. Világtalálkozója-

nak meghirdetése alkalmából, amelyre 2006 júliusában kerül sor Valenciában (Spanyolország).

A Szentatya levelében a családtalálkozót elődje „csodálatos újításának” nevezte. Ezek a találkozók a „család evangéliumát” hirdetik, amely az egyház és a társadalom szempontjára

ból alapvető fontosságú. A pápai iratot Augustín Garcia-Gasco Valencia érsek hozta nyilvánosságra Úrnapján.

„Ahhoz, hogy a társadalom valóban embercívá váljon, egyetlen nemzet sem hagyhatja figyelmen kívül a család értékét, amely a házasságon alapul” - írja a Szentatya.

A családtalálkozó motatója utalva - „A hit továbbadása a családban” - XVI. Benedek hangsúlyozza, hogy „a keresztény családnak ma sokkal inkább, mint korábban az a nemes küldetése, hogy továbbadja a hitet”. Ez a feladat elsősorban egyértelmű kiállást jelent Jézus Krisztus mellett - fejt ki a pápa.

A Családok Világtalálkozóját II. János Pál pápa először 1994-ben Rómában hirdette meg, majd 1997-ben Rio de Janeiroban, 2000-ben Rómában és 2003-ban Manilában.

Zenit/MK

Május 22-én a párizsi Magyar Katolikus Misszióban első szentáldozáshoz járult Vízzy Claire Edith, Takács Dorottya, Szabó Beáta, Muchenbled Audrey Csillag, mögöttük Molnár Ottó plébános.

BÉRMÁLÁS KASTLBAN

14-15 éves suhanc lehettem, amikor a bérmálás szentségében részesültem. Látam a nagy előkézületet a szülők és természetesen a plébános részéről, és mi is a bérmálási vizsga lázában égtünk. Sorban állva szorongtunk a csikszeredai plébánia hittanterme előtt, miközben kérdeztünk a levizsgázottak arról, hogy a vizsgázató mire kíváncsi. Miközben így szorongtunk a káplán „tudásfelmérő” szobája előtt, valahonnan odajött egy nálunknál idősebb kamazs, aki megkérdezte valamelyikünket, hogy mennyi az idő. A megkérdezett tudatta, hogy sajnos nincs órája. Erre a pontos idő után érdeklődő megjegyzése sem váratozt mágára: „Hát igen, elfelejtettem, hogy még nem voltál bérmálkozó, és így nincs karórád.”

nagy terembe a csaholó, izgatott szorgombócokat, a pici lökökutyákat. Nagy hancúrozás folyik, felnőttek, gyerekek gyömöszölik, simogatják a kis állatokat, „akik” így korán megszokják az „emberköltséget”. Hogy a ménesből csak kevesen visznek haza kis csikót, vagy lovat, érthető. Az árúk 500-3000 dollár között mozog, viszont a nővérek mára a tenyésztés és a vérvonalak szakértőivé nőttek ki magukat. Egy régi tulajdonos szerint a minilovaknál csendesebb, gazdaságosabb, kedvesebb és alaposabb fűnyírója még sosem volt. Amióta a kertjében ők vették át a hangos és bűdös masina helyét, egyenletes a fű és a „gépek” még táplálják is a talajt.

A miniló-ménés tehát már eddig is beváltotta a hozzá fűzött reményeket, sőt, túlszárnyalta azokat. Megnőtt a látogatók száma. Több kézimunka, több apró emléktárgy, csecse-becse fogy, nagyobb a bevétel. A pénzre pedig nagy szükség van, hiszen gondoskodni kell az idős, beteg nővérekről is. Amint az energikus, mindenre figyelő, a szemét mindenben rajta tartó Angelika nővér megjegyezte: Amikor az ember elindul egy útra, sosem tudja, hogy az valójában hová is vezet.

Bitskey Ella

mise alatt 12 kastli magyar diák (képünkön) részesült a bérmálás szentségében: Boza Szandra, Boza Attila, Csáky Róbert, Horváth Alex, Horváth Gábor, Léner Tibor, Oravec Bianka, Szeőke Szilvia, Szilágyi Endre, Pásztor Patricia, Orosz Gergely, Takács Domonkos.

Isten áldását kérjük rájuk, és emlékeztetjük azt a „mennyei karórát” számukra, amelyen tisztán olvasható a Fűisten „menetrendje”.

Becze Títusz

Madridi levél

UTÓDLÁS

Május végén volt egy esztendeje, hogy a főváros székesegyházában örök hűséget esküdött egymásnak Fülöp spanyol trónörökös és Letizia Ortiz televíziós újságíró. Manapság már senki nem akad fel azon, hogy az új hercegőre ereiben nem folyik „királyi vér”, s hogy egyik nagypapja taxivezetőként kereste kenyerét. Egyeseket viszont meglepte elvált asszonya mi volt. Akadályt azonban nem képezett: első párjával ugyanis csak civil házasságot kötött. Rokonszenvével aztán meghódította mindenkit, - természetesen az „igazi republikánusok” kivételével.

Nem sokkal az első évforduló előtt jelentették be, hogy novemberre várják az első gyermek születését. Akkor már folyt az eszmecsere a trónöröklés szabályozásának módosításáról. Az érvényes törvény a nőket az utódlásból nem zárja ki, de mindig előnyben részesíti a férfi örökös. A terv szerint az asztúriai hercegi pár első gyermeke, - akár fiú, akár lány, - trónvárományos lenne. Ha aztán mégsem volna utód, a jog Fülöp idősebb nővérére szállna, illetve annak gyermekeire, nemre való tekintet nélkül.

Sokan a monarchikus államformát idejélműltnak, az „igazi demokráciához” nem illőnek tekintik. Mások szerint viszont előnyös, hogy az állam élén a politikai viták és harcok fölött álló személy legyen. Ez a különállás, semlegesség jut kifejezésre, pl. abban, hogy a spanyol uralkodó és családja a parlamenti választásokon nem szavaz, a népszavazásokon azonban igen.

Ez az előny számomra fiatal koromban lett tudatos. Ausztriában életem, amikor a háború vége és a függetlenség visszaszerzése után az első választásokat tartották. A néppárt alig előzte meg a szociáldemokratákat. Így aztán megállapodtak abban, hogy a kormányfő néppárti legyen, az államfő szocialista. A szépségében az volt, ahogyan mocskolták a választási hadjáratban az új szövetségi elnököt; azt is szemére vetették, hogy 1938-ban, a parlamentben ő is a német birodalomhoz való csatlakozásra, az Anschluss-ra szavazott.

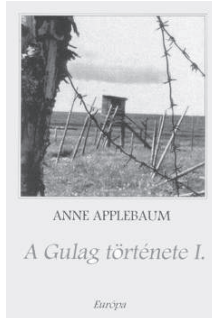
Spanyolország esetében a trónöröklés újbóli szabályozása nem sürgős. Az 1938-as születési király jó egészségnek örvend, fia, az asztúriai herceg jogait nem vitatja senki. Köztársasági hagyományokról beszélni aligha lehet. Az első köztársaság (1873-74) csak másfél évig tartott, - de négy elnöke volt! - a második nyolc esztendeig, felül azonban a polgárháború tette ki. A királyságot a trón betöltése nélkül 1947-ben állították vissza, János Károly herceget, XIII. Alfonz unokáját 1969-ben ismerték el trónvárománynak, végül 1975-ben, Franco halála után lépett trónra, bár apja ellenzte és igényeiről csak két évvel később mondott le. (Kevésbé ismert, hogy a 20-as évek elején Révész Andor, a Spanyolországban honossá lett író, ezt a Bourbon János herceget, XIII. Alfonz harmadik fiát a magyar trónra javasolta. Kezdeményezése azonban nem kellett nagyobb visszhangot.) Mindez már történelem. Ma azt találgatják: fiú lesz vagy lány? Mi lesz a neve? Egy szép napon (valószínűleg) majd trónra lép. Valószínűleg, mert a világban semmi nem biztos.

Rónai Zoltán

Köszönjük,
ha megújítja
az ÉLETÜNK előfizetését!

AZ ELFELEJTETT GULAG

A cári időkben kivédhető nyomás nehezedett a hatalmas orosz birodalomban élő katolikusokra, de az októberi forradalom után őket is - immár a bukkott rendszer csaknem teljes tisztviselő kasztjával és a polgárság széles rétegével együtt - ellenségnek nyilvánították és a kommunizmus szabályos üldözöttjei lettek. Mint Anna Applebaum: *A Gulag története* című könyvéből megtudjuk, az 1917 késő őszen hatalomra került rendszer - a proletárdiktatúra - első intézkedései között szerepelt az állambiztonságot szavatoló terrorszervezet - a Cseka - megalapítása, majd egyre szélesebb hatáskörrel történő felruházása. Noha előbb az igazságügyi szervezet fennhatósága alá tartozott az úgynevezett átnevelő táborok, valamint büntetés-végrehajtó intézmények létrehozása, illetve felügyelete, ezt már a 20-as évek végén a Cseka utódstruktúráként működő titkosrendőrség vette át. Ettől az időtől Szta-
lin hivatali utódai a véreskezű diktátor halála után lépéseket tettek felszámolásukra, a táborok mégsem tűntek el, hanem inkább tovább fejlődtek. A 70-es és 80-as években jórészt ismét megjelent a polgárjogi aktivisták, a szovjetellenes nacionalisták, no meg köztörvényes bűnözők új nemzedékének tagjai. Gorbacsov, a Szovjetunió utolsó elnöke csak 1987-ben kezdte meg végleg felszámolni a politikai okból fogva tartott táborait.

halalozási statisztikán. És nem terjed ki azokra sem, akik a polgárháború vagy az éhínségek során vesztek életüket. Szta-
lin egész életében a szovjet gazdaság létfontosságú tényezőjének tekintette a Gulagot, ezért a legkönyörtelemből módszerekkel gondoskodott a létszám állandó emeléséről. Noha Szta-
lin hivatali utódai a véreskezű diktátor halála után lépéseket tettek felszámolásukra, a táborok mégsem tűntek el, hanem inkább tovább fejlődtek. A 70-es és 80-as években jórészt ismét megjelent a polgárjogi aktivisták, a szovjetellenes nacionalisták, no meg köztörvényes bűnözők új nemzedékének tagjai. Gorbacsov, a Szovjetunió utolsó elnöke csak 1987-ben kezdte meg végleg felszámolni a politikai okból fogva tartott táborait.

Anna Applebaum, aki jelenleg az egyik legtekintélyesebb amerikai napilap, a *Washington Post* Pulitzer-díjas főmunkatársa, a 90-es évek elején kezdte meg kutatómunkáját a múlt század egyik legembertelenebb rendszerének kénszermunkatáborairól. Két kötetes, több mint ezer oldalas munkájának végén csupán a felhasznált forrásmunkák felsorolása harminc lapot tesz ki. A szerző ma-

gyarázatot keres arra is, hogy miért lehetséges, hogy míg az emberiség örök mementőként őrzi a hitleri haláltáborok rettenetes képét, addig a Gulag börtöneiről alig tudunk valamit. Leszögezi azonban, hogy a Gulag rendszerét eredetileg nem megsemmisítő szándékkal hozták létre, és az már más kérdés, hogy hányan haltak bele ebbe a börtönéletbe, ahol állati sorban tartották őket.

Anna Applebaum könyve minden tekintetben kiválóan dokumentált, szigorú történeti munka, amelyből egyértelműen kiérződik az áldozatok iránti rokonszenv, mert a szerző az ő szemszögükből mutatja be a Gulag közel hét évtizedes történetét. A háttérben meglevenednek a Szovjetunió mindennapjai, és akarva-akaratlanul szembe ötlük, hogy a sztálini időkben a légerek világa nem is különbözött olyan kirívó módon az úgynevezett szabadok életétől, amelyet a bizonytalanság és a rettegés hatott át. A mű jól egészíti ki a Kommunizmus Fekete-könyve című, alig 10 éve megjelent kötetet, amely a kommunista rendszer Európában, Ázsiában, Afrikában és Latin-Amerikában megölt áldozataival foglalkozott. A 90-es évek óta hozzáférhetővé vált levéltárak anyagából dolgozó szerzők szerint a kommunista eszme megannyi megvalósult formái hozzátévőlegesen százmillió ember életébe kerültek. Míg a Kommunizmus Fekete-könyve vegyes fogadtatásban részesült, Anna Applebaum először Amerikában megjelent, majd számos nyelvre lefordított és magyarul az Európa Kiadó gondozásában most nyáron közétett könyve komoly siker lett, oly annyira, hogy még a legliberálisabb sajtóban is elismerő kritikában részesült.

Anna Applebaum, *A Gulag története I-II, Európa Könyvkiadó, Budapest 2005.*

Vincze András

A RELATIVIZMUS...

Folytatás az 1. oldalról.

erősen a Krisztussal való barátságban gyökerezik. A Vele való barátság tesz minket nyitottá a jóra, segít megkülönböztetni az igazat és a hamisat.

A hitben kell megléte emberré lennünk és vezetnünk Krisztus nyáját. Ez a hit és egyedül a hit terem egységet a szeretetben. Amilyen mértékben közeledünk Krisztushoz, olyan mértékben szövedünk egymásba az élet, a szeretet és az igazság. A szeretet igazság nélkül vala lenne; az igazság szeretet nélkül csak zengő érc és pengő cimbalom.”

Ratzinger bíboros homíliájában végül a szeretet parancsáról elmélkedett János evangéliumának a szentmisén elhangzott szakasza nyomán. Az Úr ezekkel a csodálatos szavakkal szólít meg bennünket: „Már nem mondalak titeket szolgálknak... barátainknak mondalak titeket.” Az Úr Jézus kettős jelentést ad a barátságának, amelyre meghívott bennünket. A barátok között nincsenek titkok, Krisztus bizalmat ajándékoz nekünk, felfedi arcát és szívet, megmutatja gyöngédségét és a kereszt örületéig terjedő szenvedélyes szeretetét. Bizik bennünk és hatalmat ad nekünk, hogy ezt mondjuk: „ez az én testem”... „én feloldozlak téged”. Gyöngeségünkben is reánk bízta Testét és az Egyházat, az Atya, a Fiú és a Szentlélek misztériumát, Isten misztériumát, aki „úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda”.

Jézus barátait választott bennünket, de mi hogyan válaszolunk erre? Jézus a barátság másik lényeges elemeként a szándékok azonosságát jelölte meg, amelyet a Miatyánk szavai is kifejeznek, amikor ezt mondjuk: „Legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is.” Jézus a Getszemáni-kertben a mi lázadó akaratunkat az Isten akaratához igazította. Jézus elszenvedte a mi autonómia-vágyunk teljes drámáját, de éppen azaz ajándékozta nekünk az igazi szabadságot, hogy akaratunkat Isten kezébe helyezte. „Ne az én akaratom legyen meg, hanem a Tiéd”. Minél inkább megismerjük és szeretjük Jézust, annál inkább növekszik igazi szabadságunk és megváltásunk öröme. Köszönet Neked Jézusunk, barátságodért.

A szeretet parancsáról szóló evangéliumi szakaszról elmélkedve Ratzinger bíboros végül Jézusnak arra a szavaira utalt, amelyekben azt kéri tanítványaitól, hogy munkájukkal maradáno gyümölcsöt hozzanak. Ezek a szavak a megkezesítettek életének dinamizmusát, az apostolságot állítják élénk. Minden ember azt szeretné, ha valami maradáno hagyna maga után. De mit? Minden múlandó: a pénz, az épületek, a könyvek. Az egyetlen dolog, ami valóban örök, az Isten által teremtett emberi lélek. A maradáno gyümölcs pedig nem más, mint az emberi lélekbe elültetett szeretet és megismerés magva. Kérjük tehát az Úrtól: segítsen, hogy munkákkal maradáno gyümölcsöt teremjünk. A világ csak így válik a síralom völgyéből Isten világos kertjévé. „Most pedig kiartó imával kérjük az Úr Jézust, hogy azután, a nagy ajándék után, amit II. János Pál pápa jelentett, adjon nekünk szíve szerinti új pástort, aki elvezet bennünket Krisztus megismerésére, szeretetére és az igazi öröme.” VR/MK

azért, mert Isten Szeretet Rendjét semmilyen hatalom nem képes felborítani. Erről tesz tanúbizonyságot Urunk, Jézus Krisztus, aki legyőzte a bűnt és a halált, és azt mondta: „Bízotok, mert legyőztem a világot” (Jn 16, 33). Szent Pál pedig arról biztosít: „A szeretet nem szűnik meg soha” (1 Kor 13, 8). Ennyi nekünk elég.

Frank Miklós

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Mitől bűn a bűn?

áll autentikus értékeket felváltották a divatos szövegek és a konzum-mentális. Magától értetődő, hogy ez az igazság és az erkölcs relativizálásához vezet - erre hívta fel a keresztény világ figyelmét XVI. Benedek pápa megválasztása óta már többször is. Nem csoda, hogy egy ilyen szellemi zűrzavarban élő kortárs nem képes tájékozódni nem tud mit kezdeni olyan fogalmakkal, mint a bűn vagy az erény, hiszen Isten és az Ő Rendje sem érdeklí igazán.

Folytatás a 2. oldalról.

Ha mindezt végiggondoljuk, sajnálatosnak, sőt tragikusnak tűnhet a mai ember, a „fejlett országok” emberének szellemi-lelki deformációja, még sincs okunk, nekünk hívó keresztényeknek, sem arra, hogy elbizonytalanodjunk, és még kevésbé arra, hogy Dante poklának felírását idézzük: „Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel”. Nemcsak azért, mert a történelem tanúsága szerint a degenerációs folyamatokat mindig felváltotta a feléledés, a kibontakozás, hanem főleg

A SZENT JOBB ÉS A KORONÁZÓ PALÁST TÖRTÉNETE MATTSEE-BAN

Salzburgtól nem messze, Felső-Ausztria hegyei és tavai között húzódik meg *Mattsee* faluja. A plébánia falán van egy márvány-tábla, amelyen arany betűs felírat olvasható: „*Hier waren Die Heilige Rechte und die ungarische Krone in 1945 aufbewahrt*” - 1945-ben itt őrizték a magyar Szent Koronát és a Szent Jobbot. Az emléktáblát 1956. augusztus 20-án leplezték le.

Ugyanabban az évben október 23-án kezdődött a magyar szabadságharc. Akkor a mattseei plébános, *Strasser* kanonok, interjút adott a *Der Volksbote* osztrák hetilapnak. Így került nyilvánosságra a hiteles történet arról, hogyan lett egy félreeső kis falusi plébánia a magyar állami ereklyék titkos rejtékhelye a szovjet-orosz megszállás idején.

1945 tavaszán megállt egy pompás nagy autó a *Seewirt* nevű vendégfogadó kapuja előtt Mattsee-ben. Magyar egyenruhás katonák szálltak ki az autóból, és lefoglalták maguknak a fogadó 26-os és 27-es szobáját. Aztán a falu néhány lakója néma kíváncsisággal nézte, mi lehet azokban a ládákban, amelyeket gyorsan és óvatosan bevitték a fogadóba, amelynek kapuit aztán magyar katonák őrizték. (Ez március elején történhetett, mert április 4-én már szovjet-orosz megszállás alatt volt egész Magyarország.)

Egy este a magyar ezredes - *Pajtás Ernő* koronaőr-ezredesről van szó (Szerk.) - elment a plébániára és így szólt *Strasser* kanonokhoz:

„Én esküt tettem arra, hogy megőrzöm azoknak a kincseknek és ereklyéknek titkát, amelyeket kimentettünk Magyarországból. De belátom, hogy én nem tudom tovább őrizni ezeket olyan biztonságban, ahogy a nekem adott parancsok megkövetelik...”

Az ezredes megkérte az öreg plébánost, hogy vegye át tőle ezt a feladatot. Közösen körüljárták a plébánia épületét, megvizsgálták a kőfalakat. Aztán az ezredes elégedetten megállapította, hogy a *Mária Terézia* császárnő idejében épült ház igen jó állapotban van. Amikor bementek az irodába, az ezredes meglátott a szoba sarkában egy nagy díványt, megmérte annak szélességét, hosszát és magasságát. „Plébános úr - mondotta - ennél jobb helyet nem tudunk találni. Kérem, őrizze meg itt a magyar nép legértékesebb kincseit, és tartsa meg a titkát, amíg majd egyszer visszaadhatja ezeket az ereklyéket a törvényes magyar kormányának.”

Ezek után kezét adták egymásnak és megpecsételték a titoktartást, amely ezentúl mindkettőjüket kötelezte.

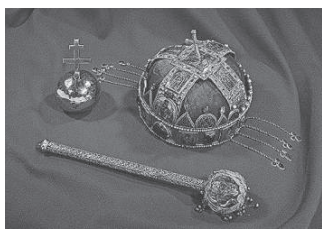
Éjjel, amikor a falu népe aludt, a magyar katonák bevitték két ládát a plébániára. Az ezredes a kanonok segítségével félrehúzta a díványt, elhelyezték a ládakat a fal mellett, aztán visszatették helyére a díványt, rá a takarót és a párnákat. Senki sem tudhatta, hogy milyen értékes ereklyéket rejtettek el ebben az egyszerű falusi szobában: Szent István király épységben maradt jobbát és az arannyal hímzett koronázó palástot.

De ezzel nem ért véget a történet.

A magyar ezredes még egy súlyos gond terhelte: a szent koronát, amelyet II. Szilveszter pápa küldött István király koronázására, még ott őrizték a szállodai szobában. Az amerikai hadsereg pedig már készenlétben állt Ausztria megszállására. Az utolsó pillanatban a magyar ezredes átvitte a koronát a szomszédos faluba, *Zellhofba*, ott elrejtette egy szénapadlason, és négy katonával őriztette. Amikor az amerikai páncélosok bevonultak *Zellhofba*, a magyar ezredes és a katonái megadták magukat, de esküjükre hivatkozva megtagadták a Korona átadását. Később kitudódott, hogy a Szent Koronával együtt harcocsival vitték el őket az amerikai megszállók *wiesbadeni* főhadiszállására. Ők pedig csak akkor engedték feloldozni magukat az eskü alól, amikor megérkezett a *Vatikánból XII. Pius pápa* küldötte és megígérte, hogy a Koronát Rómába viszi megőrzésre.

Az amerikai parancsnokság letartóztatta a magyar ezredesét, aki a „Szent Korona őre” címet viselte, Salzburgban börtönbe zárták, és aztán elküldték azt a fatális hibát, hogy kiszolgáltatták őt a szovjet-orosz katonai hatóságoknak. Így csak *Strasser* mattseei plébános maradt, aki még tudta, hogy hol rejlik a Szent Jobb és a Koronázó Palást.

Egy hónappal később egy amerikai katonatiszt felkérte a plébánost, hogy

menjen vele egy asztalos házába, aki a *Seewirt* szálloda mellett lakott. Nála volt ugyanis egy kulcs, amellyel ki tudta nyitni a ládát, amelyet az asztalos ebédlőjében a padló alatt találtak. A ládában a budapesti királyi palota arany- és ezüst-készlete volt. A plébános maga kérte az asztalost, aki sekrestyébe volt, hogy rejtsen el a kincsesládát a házában. Az egyik fogásba esett magyar katona hívta fel erre az amerikai parancsnokság figyelmét.

Az amerikai tiszt kérdőre fogta a plébánost, hogy miért nem jelentette ezt neki.

„Eskü és titoktartás pecsétje alatt vállaltam a feladatot - válaszolta -, hogy őrizzem ezeket a kincseket és annak idején a törvényes magyar kormányának adjam vissza azokat.”

- „Akkor is jelentenie kellett volna” - mondta az amerikai.

- „Tudja Ön, hogy ki a törvényes magyar kormány képviselője” - kérdezte a plébános.

- „Nem. Ön talán tudja - válaszolt a katonatiszt. A plébános gondolkodott kicsit, aztán határozottan válaszolt:

- „Megmondjam? Ez az utolsó magyar király fia: *Habsburg Ottó*.”

Az amerikai tiszt elfogadta a választ, és el akartak menni, de a kanonok rájuk szólt:

„Várjanak csak még egy kicsit. Még többet is tudok Önöknek mondani.”

Miután megegyeztek bizonyos elvi feltételekben, a kanonok meghívta a megszálló parancsnokságot aznap délutánra, hogy fontos adatokat közöljön velük. Délután 3-órakor húsz amerikai gépkocsis vette körül a mattseei plébánia

TIHANY SORSA SZOROS ÖSSZEFÜGGÉSBEN VAN A MAGYAR TÖRTÉNELEMMEL

Korzenszky Richárd perjel gondolatai
a tihanyi apátság alapítása 950. évfordulójának ünnepén

Sokszor kérdezik tőlem, hogy mi a tihanyi apátság kultúrtörténeti szerepe. Viszonylag jelentéktelen apátság volt Tihany, mint annyi más középkori apátság Magyarországon. Szimbolikus jelentősége ugyanakkor rendkívül fontos. A tihanyi alapítólevél latin szövegével és első magyar szavaival európaiságunkat és magyarságunkat szimbolizálja. Tihanyt olyan helynek lehet tekinteni, amelynek sorsa a magyar történelemmel szoros összefüggésben van: amikor pusztulást él Magyarország, Tihany is pusztul; amikor újjáéled, Tihany is erőre kap.

A szerzetesi élet a történelem során többször megszűnt, de nagyon fontos számunkra, hogy a megszűnésüket mindig újrakészítés követte. A tihanyi bencés apátság egyik szerepe a konkrét feladat határozása meg: a lelkipásztori munka a környéken.

A másik szerepe abból adódik, hogy az idők folyamán kulturális központot váltunk. Örökséget kaptunk az állami idők-ből, hiszen a tihanyi apátság épülete kiállítóhely volt: a Veszprém Megyei Múzeumigazgatóságához tartozott. A törvény értelmében az apátság épületének átvétele után meg kellett tartanunk ezt a műzeumi, illetve kiállítóhely funkciót.

Ez a feladat közel áll hozzánk, hiszen ez az

evangelizációnak, pontosabban az indirekt evangelizációnak nagyon fontos lehetősége.

Tihanyba nagyon sok turista jön, évente több mint kétszáz ezer látogatót fogadunk, akik között vannak külföldiek, magyarok, és vannak olyanok is, akik templomot talán Tihanyban látnak először. Felteszik a babiloni kérdést, hogy ez a sok szépség mire való. És rádobbanek arra, hogy van művészet, a művészetnek funkciója van, és a művészet hozzátartozik az emberi, vagy az emberibb élethez. Főlemelni a lelket, átalakítani a szellemet - ez a feladata és küldetése mindenkinek, aki a keresztény gyökerekből táplálkozik.

Ezért rendezünk kiállításokat, hiszen nem mindegy számunkra, hogy az ide látogató ember mivel találkozik. Most van az apátság 950 éves történetét bemutató kiállításunk, és van egy képzőművészeti kiállítás is, amely Tihanyt mutatja be a képzőművészetben, grafikában, textilművészetben.

Jönnek ide elcsendesedést kereső emberek is. Vendégházunkban helyet tudunk adni 35-40 fős csoportoknak, akik lelkipályaköröket tudnak végezni, és kápolnáinkban csendet találhatnak.

A tetőtérben előadótermeink vannak, ahol rendszeresen tartunk előadásokat, amelyek nem

hitbuzgalmi jellegűek, de nem is politikaiak. Fontosnak tartjuk azt, hogy olyan területeket érintsünk, amelyek a hívó ember állásfoglalását kívánják. Ezért rendeztünk egy előadás-sorozatot az etikáról: a pedagógia etikája, az orvostudomány etikája, a művészet etikája, a politika etikája stb.

Volt olyan sorozatunk is, amelynek központi rendezésével a magyarság volt. Ebben az évben pedig elsősorban azt szeretnénk bemutatni, hogy a bencés rend milyen sokszínű szellemi kincsekkel rendelkezik. Ezért előadóknak rendtársainkat kértük fel.

Az előadásokat követően az emberek egy pohár bor mellett találkozhatnak, beszélgethetnek egymással. Fontosnak tartjuk a közösségformálást, a közösségeképződés lehetőségeinek a megteremtését.

Meggyőződésünk, hogy bár a vallás magánügy, mindenkinek a legszemélyesebb magánügy, attól a pillanattól kezdve, hogy a vallásos ember megjelenik a társadalomban, a vallás létezése már közügy, a szó legtisztább értelmében politikai ügy. Semmiképpen nem foglalkozunk pártpolitikával, de szeretnénk tudatosítani az emberekben, hogy a közezt, a közösséggért felelősséget vállalni kötelessége mindenkinek, így a keresztényeknek is. MK

épületét. A plébános bevezette a 15 amerikai hivatalnokot az irodájába, és felkérte az egyik tisztet, hogy segítsen neki félrehúzni a díványt. Aztán óvatosan félnyitotta a két ládát.

Amikor az amerikai katonák megláták az arannyal és drágakövekkel díszített ereklyetartóban Szent István jobbát, levették sisakjaikat, és néma csodálkozással nézték. Ugyanígy meghatotta őket az aranyhímzéses koronázási palást látványa.

Strasser kanonok a következő szavakkal emlékezett vissza erre az eseményre:

„Ezt a pillanatot sohasem fogom elfelejteni. A plébánia udvarában fényképeket készítettek. A szomszédok, akik csak a ládákat látták, azt hitték, hogy az amerikaiak fegyvereket vagy tiltott árukat találtak nálam. Még nagyobb lett a kíváncsiságuk, amikor fegyveres katonák, szuronyokat fordítva felém, átkísértek a templomba. Mi pedig azért mentünk oda, hogy az ereklyének és a koronázási palástnak helyet készítsünk a főoltáron, ahol aztán egy amerikai katona maradt őrségben.”

Még aznap este jegyzőkönyvbe foglalták az ereklyék átadását. Az amerikai sajtó másnap nagy betűkkel az első oldalon közölte a hírt. A salzburgi érseket

Mattseebe hívták az amerikai hatóságok, és órá bízta a magyar ereklyéket. A Koronázó Palást akkor egy ideig a salzburgi Szent Péter dombon maradt, Szent István jobbát pedig a Vatikán közvetítésével 1946-ban visszavitték Budapestre. *Strasser* kanonok ezekkel a szavakkal fejezte be az interjút:

„Örültem, hogy nem kellett tovább hordoznom a súlyos felelősséget. Az amerikaiak, akik mindent pontosan kiszámítanak, 45 millió dollárba becsülték a két láda értékét.”

(Eddig ismeretlen részletek a magyar felségjelvények sorsáról. A Szent Korona megmentésének hiteles történetét s az emlékmű felavatását az *Életünk* annak idején képekkel illusztrálva közöltük.)

Teres Ágoston SJ

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

MÉCS LÁSZLÓ, AZ ÜLDÖZÖTT KÖLTŐ MENEDÉKE 1957-BEN

A Mécs-család öreghegyi villájáról sokan tudnak Almádban, arról kevesebben, hogy Mécs László költő hazamosabb ideig a városban tartózkodott. Váth János emlegeti kiadatlan jegyzetében a nála tett látogatásokat, s az ezeknek köszönhetően megejtett rendezési ügyködést: 1957 májusában rendőr kereste a börtönből éppen csak kiszabadult, nyugalmat továbbra sem lelő papköltőt, Mécs Lászlót a szintén üldözött katolikus író-tanfőnál, Váth Jánosnál. Nem ok nélkül persze, derül ki a jegyzetből és az akkori látogatás emlékének adózó Mécs-ajánlásból, mert hitük a rémuralom ellenére is töretlen.

A Magyarok misekönyve című, 1991-ben megjelent Mécs-kötet utószavából tudjuk, hogy a premontréi szerzetes-költőt 1953-ban tartóztatták le az ávosok Pannonhalmán okirat-hamisítás koholt vádjával. Rónay László írta az 1993-as posztonyi Mécs-kötet (Vadócba rózsát oltok) utószavában, közokirat-hamisításnak tekintették, hogy bejelentőire az eredeti nevét írta (a Mécs László írói nevet 1915-től használta a Mártoncsik Józsefként anyakönyvezett költő). Bún-lajstromát gyarapította a proletrádkita-

turát veszélyeztető cselekedete is, hogy rendre megajándékozta vendéglátóit saját költeményeinek kéziratával. A 10 évre ítélt költőt 1956-ban „rehabilitálták” - írja a Magyar Irodalmi Lexikon 1965-ben -, majd Budapesten kaplanként folytatta a hatalmon levőket továbbra is idegesítő működését. A kettő közti időben lehetett az a pár hónap, amelyet Mécs László Balatonalmádban töltött az öt befogadónál. Mint az idős almádiak emlékezete őrzi, testvérénél az öreghegy nyaralóban és Váth Jánosnál lett menedéket. Ekkor járt át naponta Váth Jánoshoz beszélgetni, emberi szót hallani az üldözött papköltő. Üldözött az üldözötthöz: katolikus költő a katolikus íróhoz az ötvenes évek Magyarországán.

Az egyik idős almádi - Majbó Gábor örökös tiszteletbeli alpolgármester - arra emlékszik, hogy valamikor a második világháború alatt vagy után Legény Béla ezredesnél, az első háborúban fél szemét elvesztő honvédtisztéknél is lakott egy ideig Mécs László. Hogy ez pontosan mikor volt, nem tudja.

„Nekem ez a fél esztendő legszebb emlékem marad síromig, amit vele töltöttem” - írja jegyzetében Váth János. E

sorokból kiderül, a börtönből nemrég szabadult költőt - 1957-ben - az almádiak és az Almádban üdülők nagy szeretettel fogadták: ismeretlenek köszöntik a „fürdő teraszán”, a „fürdőhely útján”... (Ez is oka lehetett annak, hogy efféle sorok nem láthatnak napvilágot 1990-ig. Am hogy máig sem, az már különösnek is mondható.) Ráadásul, írja Váth János, „A félesztendei balatoni tartózkodásnak nyomát mutatja több verse”. Az is, amelyet 1957 szeptemberében neki ajánl: „A Balaton megővezgyült” című költeményt „A magyar Provánsz Mistráljának, a Balaton nagy szerelmesének, baráti emlékül, szeretettel” dedikálja Mécs László, hogy Váth János „A Magyar Provánsz Mistráljára”-nak neveztesse magát a káptalanfüredi templomban lévő sírjára kőbe vésett föliratot. (Frédéric Mistrál francia költő a provanszál nyelv, irodalom és népi hagyományok ápolásáért Nobel-díjat kapott 1904-ben, Váth János pedig 1911-től 1944-ig a dunántúli irodalmi műhelyek egyikének a fő szervezője volt.)

Mécs László újhumanista költészetének (Új Magyar Irodalmi Lexikon, 1994) egyik emlékhelye a magyar tenger vidéke, legalábbis erre utal az a kis gyűjtemény, amelyet Váth János hagyott ránk. A gépelte kéziratot fűzetet az általunk emlegetett jegyzet vezetője, majd Mécs László Balaton-parton született hat költeménye következik. A Váth által tervezett balatoni Mécs-kötetek költeményei, címük szerint, ajánlással, s zárójelben a vers keltezésével, így sorjázunk: *A Balaton megővezgyült* - a már ismertett ajánlás Váth Jánosnak (Balaton, 1957. szept.), *Őszi alkony a Balatonnál* (Balaton, 1957. okt.), *A mag el van vetve* (Badacsonytomaj, 1958. nov. 3.), *Hogy muszikál a horod* - „Bokor Istvánnak emlékül szeretettel” ajánlással (Badacsonytomaj, 1958. okt.), *Falusi templom* - „Géczy Irénnek, a badacsonytomaji plébánia őrangyalának hálás szeretettel” (Badacsonytomaj, 1958. nov. 6.), s egy cím nélküli költemény. E keltezésekből kiderül, hogy 1958 őszén Badacsonytomaj a tomaji plébánia vendégeként pihenhetett az akkor már pesti kaplán papköltő.

Váth János unokája, Pacsuné Fodor Sára várpalotai otthonában így emlékezik a Mécs-látogatásra:

- Mécs László a börtön után különböző plébániákön húzta meg magát, a család sem merte befogadni. Aztán Almádba jött, 1957 nyarán még ott volt nagyapámmal! Orvos öccse, Mécs Imre villájába nem mehetett, Váth Jánost korábban névről már ismertem, nála lakott körülbelül két hétig. Akkorra már csak egy szobát és a verandát hagytak nagyapámnak a tanácsi rendelkezésűvé tett, lakókkal telerakott Váth-villában. Bográcban főztünk az udvaron az öreg kórtefa alatt. Egyszer csak Mécs László felugrott, hátraszaladt, körbejárta a házat; visszajött, leült. Nem mertünk megszólalni, a végén nagyapa kérdezte meg tőle, miért tette ezt. Azt válaszolta: „Amióta börtönben jártam, mindig azt érzem, hogy figyelnek! Amíg meg nem győződöm róla, hogy nem figyelnek, nincs nyugtom”. A

két hét után nagyapám bekopogtatott az öccsénél, kérte Mécs Imrét, legalább ott aludhasson, a nappalt ügyis nála tölti. Azután onnan járt le hozzánk. Szinte naponta bekopogtak a rendőrök nagyapámhoz, miért fogadta be.

Az unoka emlékezete igazolja, amit az író megörökít jegyzetében: Mécs László fél évet vele töltött Almádban. Rónay László az *Anyá kell* című, 1993-as Vigília-kiadású Mécs-kötet utószavában viszont arról ír, hogy Mécs László 1956 szeptemberében kapott kegyelmet az akkori államfőtől, 1957 januártól Budapesten lelkipásztor, s 1958-tól 1961-ig szentbeszédet mond az óbudai Főplébánia-templomban. A látszólag egymásnak ellentmondó két állítás akkor állhatja meg a helyét, ha valahogy így történt: januárban Mécs Lászlót Pesten fogadja be egy plébánia, fél évet Almádban tölt, majd újra visszamegy a fővárosba.

Váth János kiadatlan jegyzete így zárul: „...Most elémították a 'szabad földön' a költőt! Ám helyette s benne megszólalt az egyházi szónok. Három órát utaznak emberek, hogy hallgathassák. A vasárnap déli prédikációjához villamost, buszt róla neveznek el! A forgalom megakad. Oly tömeget vonz. Lélektömög! Intelligencia!” Rónay Lászlót olvasva arra gondol az ember, hogy valamikor 1958 és 1961 között írhatta Váth János a Mécs-jegyzetet, abban az időben, amikor a költő Óbudán prédikált - e híradás szerint nem akármilyen sikerrel.

Mécs László premontréi szerzetes-tanár, költő 1895-ben a Felvidéken, egy Sáros megyei faluban, a ma Szlovákiához tartozó Hernádszentistvánon született (azon milliók egyike Ő, akiket megnyomorítani igyekeztek, igyekeznek a trianoni utódállamokban, s akiknek ma mostoha-anyaország népe sajnálja megadni a magyar állampolgárságot), és 1978-ban a Dunántúli szent hegény, Pannonhalmán hunyt el. Így idén ünneplik már akik ünneplik - születésének 110. évfordulóját. A mai balatonalmádiak olyan szeretettel emlékeznek rá, amilyen szeretettel fogadta őt 1957-ben Váth János és minden tisztességes almádi ember, és minden tisztességes Almádban nyaraló vendég!

- Mécs Lászlót egyszer láttam. 1939-ben a szüleim fölvittek a Nemzeti Színházba, ahol Bajor Gizi játszott a Donna Diánában. Szünetben kiállt a színpadra Mécs László és elmondta egy versét, Motorhiba volt a címe. Sosem felejttem, arról szól, hogy a vad motoros, semmire sem tekintettel, száguld árkon-bokron át, de motorhiba miatt megáll, és nemsokára elbiceg mellette az elütött, sánta liba - emlékezik 2005-ben Majbó Gábor. Szavait hitelesíti az 1967-es Magyar Életrajzi Lexikon: a nagy színész főszereplésével 1939-ben mutatta be a Nemzeti Moretó-darabot.

Hogy ma elavultnak tetsző szóhasználatul éljünk: az almádi intelligencia - mondjuk ki, ha még szabad mondani: hála Istennek - a jelek szerint nem felejtí Mécs Lászlót.

Sarusi Mihály

EMLEKEZÉS A KIS-ATYÁRA

A magyar történelem nagyjai közül többen is származnak a „sötét Zalából” - ahogyan mi, somogyiak, a lázadó Koppány népe - nem kis iróniával apostrofáltuk a zalai atyafiakat. Sok kiváló egyéniség származott el a sűrűn lakott dunántúli vármegye dimbes-dombos tájairól. Nemzeti sorsunkat meghatározó jellemírások, mint pl. Deák Ferenc, a „haza bölcse” epiteton oransszal megtisztelt, Sajtörőről származott, aki kitarló, következetes politikájával megteremtette a 40 éves békét biztosító kiegyezést a Habsburg Ferenc József császárral és magyar királlyal.

Zalamindszent volt a szülőföldje Mindszenty József esztergomi primás, bíboros érseknek is, aki a szovjet-orosz kommunista diktatúra idején, mint a nemzeti ellenállás szimbóluma írta be nevét a magyar történelem Panteonjába, nemzeti múltunk legnagyobbjai közé.

És egy zalai kislelő, Zalaszentiván ringatta bölcsőjét annak a fiatal jezsuitának, P. Kerkai Jenőnek is, aki KALOT-mozgalmával a magyar parasztság nehéz sorsa megjavításának ügyét, nemzeti létünk eme kardinális problémáját vette kezébe. Hozzá kell tennünk - sajnálattal - ami csak azért nem sikerült teljesen, mert egyrészt a II. világháború pusztításai, másrészt a 40 évig tartó „ideiglenes” szovjet-orosz katonai megszállás, valamint annak védelme alatt kialakult „népi demokrácia” örve alatt egy embertelen szovjet-

orosz mintájú kommunista diktatúra ezt meghiusította. A Moszkvában kiképzett és népünk nyakára küldött véres kezű diktátor, Rákosi Mátyás kegyetlen önkényuralma, és a magyarsággal szemmel személynélkül nem vállaló elvtársak, mint Gerő Ernő, Révai József, Vas Zoltán, a hírdett Lenin- és Sztálin-fiókák az „ideiglenes” szovjet-orosz megszállók védelmében és az ugyancsak a szovjet mintára alakult AVO-sok, embertelen lelki és fizikai terror eszközeikkel olyan szenvedést és megpróbáltatást zúdítottak a magyar népre, amilyenben magyar múltunk nehéz századaiban sem volt részünk.

Ennek a dialókus terrornak lett áldozata P. Kerkai Jenő, ez a jövőbetekintő nagy magyar jezsuita is, mint nagyon sok, a nemzeti függetlenségért, a magyar nép szabadságáért, közéleti szerepet vállaló egyéniség. Gondoljunk csak Kovács Bélára, a Független Kisgazda-párt nagytehetségű főtítkárára, dr. Mateovics Ferenc, a bátor pécsi ügyvédre, akit 18 éves börtönbüntetése során testi-szellemi roncsára nyomorítottak, aztán Vidovics Ferenc Somogy megyei főispánra, aki mellesleg író és költő volt, és akit egyben minden kétségen felül a múlt század egyik legnagyobb politikai szónokaként tart számon a magyar közlemény; neki pokoli fizikai és pszichikai kínzásokban volt része az Andrassy út 60-ban.

Legutóljára 1948. decemberében találkoztam vele, amikor is jezsuiták

régi szép szokásuk szerint éneket a napon egy pintes üveg borral ajándékozzák meg barátait és munkatársait.

A szovjet-orosz „felszabadítás” után Kerkai KALOT-mozgalmát és modern, daniái mintájú mezőgazdasági szaktudást, nemes patriotizmust, és a felebaráti szeretetben fogant keresztény vallásosságot közvetítő, korszerűen kiépített Népfőiskolákat a kommunista hatalompolitika egy ideig tűrtte, de 1946-ban betiltotta. Majd magát „Kis-Atyát” 1949. februárjában a kaposvári jezsuita rendházából a hajnali órákban az AVO príbékjei elrobolták.

Hiteles értesüléseim alapján tudom, hogy az AVO jeep-je Székesfehérvár közelében a síkos úton felborult, Kerkai atya lába eltörtött, arca és szeme csúnyán megsérült.

Svájban eltöltött 4 évtizedes emigráció alatt semmit nem tudtam meg további sorsáról. Csak a rendszerváltás után értesültem arról, hogy az AVO Andrassy-úti poklában szadista módon megkínnozták. A Kádár-korszak idején, Pannonhalmán a bencések szociális otthonában élt Mécs László és más katolikus közéleti személyiséggel. Fizikai roncsként, de hatalmas szellemi erőnlétét részben visszanyerte halt meg 66 éves korában. Elmondhatjuk, hogy P. Kerkai, a XX. századbeli sok-sok nemzeti tragédiától terhelt magyar közélet egyik legnagyobb szelleme volt! Követendő példa marad minden magyar nemzedék számára.

Gy. Pethe Ferenc, Mosdós

JÓZSEF ATTILA-EST MÜNCHENBEN

München kulturális központjában, a Gasteigban június elején a magyar főkonzulátus támogatásával kétnyelvű József Attila-estet rendeztek. A verseket magyarul Pécsi Ildikó, németül Elisabeth Rass adta elő. A kiváló műfordítás Báthori Csaba tehetségét dicséri. A megzenésített költemények Szűcs István és Gál Csaba közreműködésével hangzottak fel. Mint az est megnyitását Baranyi Mária főkonzul elmondta, európainak lenni már 60 évvel ezelőtt sem azt jelentette, hogy fehér legyen a bőrszínünk és

Európában éljünk. József Attila, a 100 évvel ezelőtt született költő már tudta ezt és ki is fejezte a költséget nyelvén. Ma Európában értelmiségiek és politikusok az előtt a kihívás előtt állnak, hogy meghatározzák az európai állampolgárságot. József Attila szerint Európa nem annyira földrajzi, mint inkább kulturális és erkölcsi közösség. Szabadság, tolerancia, az emberi jogok tisztelete - ezek azok a jellemzők, amelyek a mai Európában is mércéül szolgálnak - állapította meg a magyar főkonzul. (VA)

Csíksomlyói búcsú - 2005

HÓDOLAT A NAPBA ÖLTÖZÖTT ASSZONY ELŐTT

A Csíksomlyói Szűzanya e pünkösdszombatján is örömmel láthatta: közel félmillió tömeg - a székelyek, a Dunamedence és a diaszpóra magyarsága s a moldvai csángó zarándokok sokasága - hűséggel és gyermeki alázattal vonult eléje, imádsággal és Mária-énekekkel közönte Őt. Lehet-e enélkül beszédesebben igazolni a magyarság egyivé tartozását? Amit a politika 2004. december 5-én megtagadott az elszakított magyarságtól, azt megadja a hit, amely elválaszthatatlanul összeköti bennünket - anyaországokat, erdélyieket és felvidékieket, Kárpátalja és az Őrség magyarságát, a világ bármely szegletében élőkét. Hisz a csíksomlyói kisugárzás elé nem vethet gátat a globalizáció elszíntelenítő világa, sem országhatár,

Több százezer ember gyűlt össze a két Somlyó hegye közti „Nyeregben”, az idei 438. csíksomlyói pünkösdszombati búcsún

sem a magas hegyek, a végtelen óceánok! Mindannyian Szent István népe vagyunk, az ő felajánlása nyomán pedig a Szűz Anya oltalmát, szerető gondoskodását érző és azt esekelő gyermekei.

Az idő csodálatos volt, a Nap beragyogta a Somlyó-hegyet. A zarándokok arcán az áhítat és az öröm pírja ragyogott. Több oldalról ömlött a tömeg, kapaszkodott a hegyoldalra a Hármashalom-oltár elé. Jöttek, jöttek, mint megannyi csemelye, patak a folyó felé, hogy abban egyesüljenek. Mily csodálatos dolog volt az ott töltött idő! Mögöttünk maradt minden torzalkodás, mögöttünk a hétköznapok hitetlen, közömbös, szeretetlenségtől telített világa. Szent István hite sugárzott felénk a századokot át, hisz mi is a Szűzanya oltalma alá sietünk, hittel és alázattal eltelten. Eljöttünk ide, hogy együtt énekeljük a felsőbányai temetőben nyugvó Pály Ede pap-költő népéneké vált csodálatos költeményébe foglalt könyörgést:

*Nagyszasszonyunk, hazánk reménye!
Bús nemzedet zokogva esd:
Nyújtsd irgalom-jobbod feléje,
Botlásért, ó meg ne ved!
Mi leszel belőlünk, hogyha Te elhagysz?
Nagy árvaságunk sírba hervaszt!
Minden reményünk csak Te vagy,
Szent Szűzanyánk, Szent Szűzanyánk,
ó el ne hagyj!*

Ezt a védelmet kértük, az édesanya ölelő karjait, a szeretetet, amely a csíksomlyói szoborról, a somlyói lelkiségből sugárzik felénk.

A szentmisét Jakubinyi György, gyulafehérvári érsek celebrálta, Tamás József segédpüspök és P. Pál Leó OFM, az erdélyi ferences rendtartomány elöljárója, valamint számos erdélyi és külföldi pap koncelebrálásával. Az érsek kifejezte reményét, hogy XVI. Benedek pápa teljesíti elődje ígéretét és eljön hozzánk ide, talán már a jövő évben.

Mane nobiscum, Domine! Maradj Velünk, Uram! - visszhangzottak a szentbeszédet mondó Hajdó István, gergyószentmiklósi főesperes-plébános szavai a hatalmas tömeg lelkében. - Maradj velünk, hisz nemzetünknek nagyon nagy szüksége van erre a jelenlétre! Maradj velünk, mert nélküled ugyan miként is vészelhetnénk át a zord időköt! A nemzet jövője, megmaradása a tét, a széthúzás, a szétszakítottság korában. Annak átkos súlya alatt a hitben megfogalmazódó egység, a közös égi Édesanya oltalma jelentheti számunkra azt az összetartó erőt, amely fölött nem győzhet a gonoszság. Nekünk is Péter apostollal kell mondanunk: Veled akarunk lenni, Uram!

A megbomlott kévét újra össze kell gyűjteni! Nem szabad elvesztenünk a reményt! A zsidók egyiptomi szolgaságát idézte, akik mégsem váltak egyiptomiakká, nem váltak azzá, mert a szabadulás hite és reménye mindenkor bennük élt. Minket is szétszabdalt a történelem, de

egybeköt a hit, anyanyelv védelme és megőrzése. Megmaradásunk záloga az önrendelkezés kivívása.

Homiliájában rendkívül nagy hangsúlyt helyezett a családi életszentségre. Megható és beszédes példával utalt annak erejére. Elvált szülők gyermeke baleset következtében életveszélybe sodródott, élet-halál közt vergődött a kórházi ágyon. Szíve alig-alig vert, az orvosok semmi biztatót nem tudtak mondani a gyermekét ápoló, érte szüntelenül imádkozó édesanyának. A baleset hírére külföldről hazasielőtő apa is odatért, a gyermek ágya mellé, imádkozott. S a szívverést jelző gép, amely addig a klinikai halált jelezte, egyszerre csipogni kezdett, az életremény jeleit küldte. Csoda történt, mondták az orvosok. Csoda a kórházi ágy újragyógyította a szülőket, egyesítette őket az imádságban, a gyermekükért való aggódásban. Isten meghallgatta kéréseiket, a gyermek, akinek mindkét szülőre szüksége van, meggyógyult.

Ugyaníly szükségünk van a gyermekáldás elfogadására. Arra figyelmeztetett, hogy a temető nem a falu vagy a város szélén kezdődik, hanem a megfogalmazott gyermek elutasításával, az édesanyák szíve alól kiszagattott, megölt magzatokkal. A múzeumi tárgykákká váló, üresen maradt bölcsők messze sodródtak eredeti hivatásuktól. A gyermekáldás elutasítása a legfontosabb összetartó erőtől fosztja meg a házaspárokat, nemzetünket pedig a legfontosabb megtartó erőtől.

Kérjük a Napba öltözött Asszonyt, a csíksomlyói Szűz Máriát óvja és védje családunkat, gyermekeinket, anyai szeretete öleljen magához, hisz árvaságunk, szétszakítottságunk csak általa, az Ő közbenjárásával szűnhet meg. Ezt az útravalót vihettük magunkkal, a Hármashalom-oltártól levonulva.

Délután csángó-mise volt a helyi plébániatemplomban, éjszakai virrasztás a kegytemplomban, hajnalban pedig szentmise a Kíssomlyó hegyén, imával közönte a napfelkelést.

Nem tartozik ugyan a csíksomlyói búcsúhoz, említünk meg mégis, hogy pünkösdvasárnap, P. Bójte Csaba OFM kezdeményezésére a moldvai Rekesinben alapkövetétre gyűltek össze a hazai és magyarországi vendégek: A Dévai Szent Ferenc Alapítvány segítséget nyújt a Moldvai Csángómagyarok Szövetségének egy iskolaközpont felépítéséhez, amelyben anyanyelvükön, magyarul tanulhatnak majd a diákok, az óvodától az érettségig.

Máriás József

PÁL APOSTOL NYOMÁBAN

A müncheni Magyar Katolikus Misszió fennállásának 60. évfordulója alkalmából május 17-től 28-ig zarándoklatot szervezett Görög- és Törökországba Pál apostol útjain címmel. Merka János plébános és Mekker Árpád vezetésével, Münchenből negyvenkettő, többségében már csak lelkében fiatal, de még kíváncsi magyar zarándok indult el a nagy útra, amelyhez Fehér István nyugalmazott lelkész is csatlakozott.

Szent Pál apostol bejárta szinte az egész Római Birodalmat. Három missziós útját az Apostolok Cselekedeteiből ismerjük. Mi az Égei-tenger partján tértünk be a városokba (Athén, Korinthosz, Tesszalonika, Filippi, Efezus), ahol Pál apostol egykor fáradhatatlanul hirdette az Evangéliumot az itt élő pogányoknak, akik közül többen megkeresztelkedtek és egyházközségeket alapítottak. Pál hozzájuk írta később leveleit.

Utunk során a korai és későbbi kereszténység főbb fontos emlékhelyeit is felkerestük. Athén az I. században már a Római Birodalomhoz tartozott, de az egész keleti provinciában még a görög-hellenisztikus kultúra élt és virágzott. Az Akropoliszra ment mindjárt útra ejtettük az *Agorát*, Athén egykori főterét, ahol Pál apostol

zésekör virágzó, de hírhedt, bűnös városnak számított. Annál nagyobb sikerként élhette meg, hogy másfél éves ott-tartózkodása után egy életerős keresztény közösséget hagyott hátra. Mint a Korintusiakhoz írt levelei tanúsítják, később is kapcsolatban maradt velük. Első szabadtéri szentmisénk oltárul annak a szónoki emelvénynek a talapzata szolgált, amelyről Pál prédikált. Örömhírként Szeretett Himnuszának egy részletét olvastuk. Itt még a misét bemutató atyák is nagyon megilletődtek!

Delfibe, az ókor leghíresebb jóshelyére nem csak azért tértünk be, mert egyedülállóan gyönyörű helyen fekszik, hanem mert szakszerű vezetés mellett, itt fogalmat alkothattunk a kereszténység előtti kultúrák „működéséről”. Először a földanyának, *Gáának* áldoztak itt, később kialakult az Apolló-kultusz.

Tesszalonikában Pál csak pár hónapot időzött. Nekünk sem volt sok szerencsénk. Később és előbb érkezünk a forgalmi dugóktól megbénult városba. Csak a Szent Demeter tiszteletére emelt bazilikát tudtuk megnézni, altemplomát az V. században emelték a mártírhálalt halt szent tiszteletére. Az altemplom és a megmaradt bizánci mozaikok méltán alkotják a

Müncheni magyarok az Akropoliszon

világörökség részét. Aztán elértük Kavallát, az egykori *Neapolist*, ahol Pál először lépett európai földre. Amint ő, úgy mi is innen mentünk Filippibe. Az egykor oly fontos város ma hatalmas rommező, de mozaikpadlóba rakva ma is olvasható a görögbetűs Paulus felirat. Aztán megkerestük a *Krenidesz* patakot, a „kapun kívüli folyót”, ahol az Apostol prédikált és megkeresztelte Lídiát, a bitor-

világörökség részét.

Számunkra most már nem távoli, ismeretlen városok lakóihoz szólnak Pál apostol levelei.

Utazásunk során akadtak magyar vonatkozású látnivalók is. Jártunk Rodostóban, II. Rákóczi Ferenc ebédlőházában. Már csak ez van meg a Magyarok utcája házaiból, de ez gyönyörűen restaurálva, berendezve! A reneteg koszorú, emlékszalag tanúsága szerint sok magyar jön ide fejet hajtani. Mi az idevezető hosszú buszúton, Mikes Kelemen leveleit olvasva, lelkileg nagyrahangolodtunk e látogatásra. A Magyar Himnusszal, Mikes versével és Rákóczi imájával emlékeztünk a bujdosókra.

Konstantinápoly magyaroknak kötelező programját sem hagytuk ki, legalább kívülről megnéztük a Hét tornyot. Szomorúan gondoltunk a sok szegény magyarrá, aki itt raboskodott.

Nikeán, az első egyetemes zsinat színhelyén és Pergamonon keresztül érkezünk Pamukkáléba. A gyógyforrásairól ismert helyen már Kr. e. a 2. században Hierápolis néven jelentős város volt. Itt Szent Fülöp sírjánál imádkoztunk. Laodicea, Kolosszéval együtt, a 7 legrégibb keresztény közösség központjának egyike. Laodiceában a romok között rövid szentmisét tartottunk. Ugyanaznap este még Szent János evangélista sírjánál is tisztelegtünk. Szomorúan láttuk, hogy mennyire nem gonozzák a becses emléket.

A sok romváros megtekintése után lenyűgözött minket Efezus szépsége. Több mint 250.000 lakosával egykor Kis-Ázsia leggazdagabb városa volt. Nemcsak a csodálatos *Celsus* könyvtár áll még, hanem az a színház is, amelyben Demetriusz ezüstműves pártolói vaddalák és fenyegették Pált. Rátaláltunk a 431-ben tartott zsinat templomára is, amelyet elsőként szenteltek Máriának. Utunk méltó befejezéséért a *Meryem Ana* nevű zarándokhelyen, ahol Mária elszenderedett, hálaadó szentmisét tartottunk.

Számunkra most már nem távoli, ismeretlen városok lakóihoz szólnak Pál apostol levelei.

Vizy Zsuzsanna

MINDSZENTY BÍBOROSRA EMLÉKEZTÜNK MÁRIACELLBEN

Mindszenty József bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek pappá szentelésének kilencvenedik, esztergomi érseki beiktatásának hatvanadik, halálának harmincadik évfordulójára emlékezünk 2005-ben. Ebből az alkalomból szervezett Lezsák Sándor országgyűlési képviselő, a

nyí Jézus Szíve plébánia fiataljai. A négy csapat jutalma az volt, hogy részt vehettek felkészítőjükkel együtt a Kűhár Ede máriacelli magyar gyóntató által szervezett május 14-i zarándoklaton, a máriacelli bazilikában, ahol a szentéletű bíboros egykori nyughelye volt.

Vazul atya vezetésével keresztutat végeztek a zarándokok

Mindszenty-Társaság és a Keresztény Élet című katolikus hetilap - főszerkesztője Czoborczy Bence - vetélkedőt kárpát-medencei magyar középiskolások számára a hitvalló főpapról.

A diákok három, a lap hasábjain megjelenő írásbeli feladatsort oldottak meg. A kérdéseket Olajos István tanár, iskolánk igazgatója és felesége Olajosné Kádár Ilona tanárnő állították össze. Kb. 70 csapat küldte el a válaszokat Gyulafehérvártól Kőszegig. A legmagasabb pontszámot elért 12 csapat számára a Lakiteleki Népfőiskolán szervezték meg a döntőt, május 8-án, amelyen a gyulafehérvári Majláth Líceum csapata diadalmaskodott. Második helyen a nyárlőrinci Szent Lőrinc plébánia diákjai végeztek, míg azonos pontszámmal harmadikak lettek az iváni és a jászberé-

A zarándokok főleg Dunántúlról jöttek, többben az ország nyugati széléről, az ország belseje felé haladva egyre ritkulóbb számban. Többen jöttek Szlovákiából, Bécsből, Linzből és Salzburgból is. A lakiteleki, nyárlőrinci, kunszentmártoni, kecskeméti és budapesti zarándokok Bagi Ferenc lakiteleki plébános és Végvári Vazul ferences szerzetes, a budai vár felkelőinek táborig papja vezetésével érkeztek.

A zarándokok több száz magyarországi hívővel imádkoztak azon a főpapi szentmisén, amelyet a bíboros emléke előtt tisztelegve Ladocsi Gáspár püspök 11 koncebráló pappal közösen mutatott be. A megemlékezést megtisztelte jelenlétével Helmut Pertl, Máriacell polgármestere, Nagy József Zsigmond, a bécsi

magyar követség tanácsosa és dr. Schmidt Pál, Győr város alpolgármestere. A bevezetőben az egykori főpásztorra emlékezett Lezsák Sándor képviselő és dr. Cserháti Ferenc, a külföldön élő magyarok püspökének európai delegátusa. A liturgia fénypéjé emelte a jáki Szent Cecília énekkar szép éneke Sabján Edit tanárnő vezetésével. A zarándokokat P. Karl Schauer máriacelli perjel köszöntötte.

A szentmise után a bazilika előtti téren nagy taps jutalmazta a kecskeméti Kurázs néptánc-együttes műsorát.

Délután Nagy Károly várpalotai kanonok és Kűhár Ede atya vezették a Rózsafüzér út imáját, amelyen mintegy százán vettek részt. A X., a „Mindszenty-stációnál” Kűhár atya személyes emlékeit is megidézve meleg szavakkal szölt a bíborosról, s kérte Isten áldását a jelenlevőkre.

Pünkösöd reggelén a zarándokcsoporttal érkező atyák mutattak be szentmisét a székesegyház kegyoltáránál, s folyamodtak a Szentlélek megvilágosító kegyelméért a hívek számára. Adja Isten, hogy mindannyian - Mindszenty bíboroshoz hasonlóan - Isten útját járjuk, s olyan életet éljünk, amelyről a Szentírásban ezt olvassuk: „jöteteiket látva az emberek dicsérikjék Mennyei Atyákat.”

Jövőre Lakiteleken Márton Áron Erdélyi püspökről szerveznek versenyt középiskolások számára. A nyertesek Csíksomlyóra, a búcsúba mennek.

O.I. és O.K.I.,
Lakitelek

EGY HÉTVEGE RÓMÁBAN

Folytatás a 3. oldalról

aki vigyáz majd ránk és az Atya házának ablakából biztat: „Ne féljete!”

A televízió előtt a világ katolikusaival együtt mi is végigigultuk a pápaválasztás fázisait és nagy volt az örömmünk, amikor 2005. április 19-én felszállt a füst és bejelentésre került, hogy *Habemus papam*. A tömegkommunikáció azonnal beindult, hogy kritizáljon, jósoljon, kifogást keressen, hogy 78 éves, hogy német, hogy európai, és száz egyéb dologban. Ahogy Joseph Ratzinger bíboros, mint XVI. Benedek pápa megjelent a pápaválasztás utáni téren és első szavait elmondta, éreztük, hogy a Szentlélek tudta, hogy mit csinált. Ratzinger bíboros

II. János Pál pápa búcsúztatását a következő gondolattal kezdte „Kövess engem” - mondja a feltámadott Úr Péternek. Ez az utolsó szava a tanítványhoz, akít arra választott ki, hogy legeltesse juhait. „Kövess engem” - ez a krisztusi tömör szó kulcsot jelent annak az üzenetnek a megértéséhez, amely II. János Pál életéből fakad. Testét a földbe helyezték - szívünk telve van szomorúsággal, de egyszerűen örömteli reménnyel és hálával.” II. János Pál legjobb barátja követni fogja elődjét, az Ó szavaival élve, a „nagy II. János Pál pápát”. Kell-e ennél nagyobb biztosíték arra nézve, hogy jó pápánk lesz? Igaz, hogy La-

tin-Amerikában, Afrikában és Ázsiában jelentősen nőtt a katolicizmus szerepe és a hívők száma. Azonban Európának szüksége van egy karizmatikus, tiszteletnek örvendő pápára. Európa nem volt hajlandó az Európai Unió új alkotmányába a keresztény eszmét beemelni, ami nélkül ma nem lenne Európa az, ami. Nyugat-Európa a féktelen élvehajzásban, a szabad kereskedelem, a kommersz tömegmédiá hatása alatt elvesztette hitét, Kelet-Európa és a szovjet utóállamok pedig még mindig az egy párt rendszer béklyóit húzzák maguk után, és nem találták meg identitásukat. Az eurószkeptizmus erősödik mind Nyugaton, és mind az új EU tagországokban, sokan vesztesnek érzik magukat. Ma a fiatalok jelentős része kiábrándultan néz a jövő-

be, ezért is nagyjelentőségű, hogy az új pápa első külföldi útja Kölnbe vezet a Világifjúsági találkozóra.

Május 1-én ismét ki-

Az Apostoli Palota ablaka nyílt az Apostoli Palota ablaka és meghallgattuk XVI. Benedek pápa első vasárnapi Mária imádságát, amelyet a Szent Péter térre néző dolgozószobájából ablakából mondott. „Május hónap a keresztény nép számára kedves ünneppel, Munkás Szent József emléknappal kezdődik” - mondotta a pápa.

„Ezt az ünnepet a tisztelt emlékü XII. Piusz pápa 50 évvel ezelőtt alapította, hogy ezzel is hangsúlyozza a munka fontosságát és Krisztus, valamint az egyház jelenlétét a munkások világában. A mai társadalom számára is fontos, hogy tanúságot tegyünk a „a Munka Evangéliumáról”, amelyről II. János Pál pápa *Laborem exercens* enciklikájában beszélt. Észintén remélem, hogy főként a fiatalok számára nem hiányoznak a munkalehetőségek, és mindenki olyan feltételek között dolgozhat, amelyek tiszteletben tartják az emberi személy méltóságát (...). Ezekben a napokban sokat gondolkodtam azoknak a népeknek a sorsán, amelyek háborúkat, beteg-

ségek és szegénység miatt szenvednek - mondotta. Minden szenvedő nép számára könyörgök Istenhez az egyetértés és a béke ajándékáért.”

Orazio Petrosillo vatikáni szakértő az *Il Messaggero* olasz napilapban úgy nyilatkozott, hogy „az ismét kinyíló ablak a hűsvéti öröm izére emlékeztetett.” Ezt mi is megtapasztaltuk és kívánjuk valamennyi Olvasónak, hogy részese legyenek nekik is hasonló élményben. Az Örök Város mindenkit szeretettel vár.

Szabó Antal, Genf

Dr. Szabó Antal, az ENSZ Európai Gazdasági Bizottság regionális tanácsosa, 11 éve dolgozik Genfben diplomata szakemberként.

A SZEGÉNYEK SZÜZÉNÉL BANNEUX-BEN

A Szűz Anya hónapjának első napján, május 1-én, a münsteri Magyar Katolikus Misszió egy csoportja a belgiumi Banneux-i Mária kegyhelyre zarándokolt egy bérelt kis busszal, amelyet Beliczey György vezetett. Bagossy István plébános harmad ízben vezette a zarándoklatot. Útközben csatlakozott hozzá az Ambróiz házaspár Neukirchen-Vluyn-ból. A Menden-i és Unna-i magyar híveinkkel Banneux-ben találkoztunk.

Banneux földrajzilag az Ardennek fennsíkján található kis belga város. A Mária jelenések idején, 1933-ban csupán 325 lakosa volt. A hosszú út alatt beszélgettünk, és imádkoztunk a Rózsafüzért. Megérkezésünkor ragogyó napos fogaadt bennünket. Az út porát kicsit leverve a „Szegények Szűze” ün. Új templomába tartandó ünnepélyes szentmisére igyekeztünk. Ezt a sátor formájú óriási templomot II. János Pál pápa látogatását megelőző évben, 1985-ben építették, 2500 ülőhellyel és ugyanennyi állóhellyel. Megkondultak a harangok, felzúgott az orgona és *Aloys Josten*, a Lüttichi Egyházmegye püspökének kíséretében bevonultak a különböző nemzetek képviselő koncebráló papok, közöttük Bagossy István plébánosunk, aki idén németül olvasta fel a kánon egyik mementóját. Minden imát, éneket, prédikációt három nyelven hallottunk: flamandul, franciául és németül. Megható volt, amikor a betegek küldőtsége az áldozati adományokat, kenyeret és bort hozták az oltárhoz, és amikor a püspök a súlyos betegeket áldoztatta. A mise után csoportunk egy része megtekintette a jelenésekről szóló filmet. A csoport másik fele a Szűz Anya - jelenések

kápolnájába ment. Ott a jelenési festmény mellett láthattuk a hívek hálaadó tábláit, amelyek tanúságnak az erős hitbe vetett csodálatos gyógyulásokról és Mária közbenjáró segítségéről. Banneux-ben a Szűz Anya - a Szegények Szűze 1933-ban két hónapon belül nyolc alkalommal jelent meg a szegény körülmények között élő (és nem túlságosan vallásos) hét gyermekes belga munkáscsalád elsőszülött kislányának, a 11 éves *Beco Mariettának*. A „Szép Hölgy”, ahogy Marietta a Szent Szűzet nevezte, elvezette őt a forráshoz, és többek között ezeket mondta: „Mártsd be a kezdetet a vízbe. Ez a forrás nekem van fenntartva.” - „Ez a forrás minden népnek van fenntartva a betegek enyhítésére.” - Ez a nemzetek forrása. - „Jöveők a szenvedést enyhítene.” - „Higgyetek bennem, és én hiszek bennetek.” Egyik alkalommal Marietta kérdésére, hogy mit kíván, így válaszol: „Egy kis kápolnát kérek”. Egy másik alkalommal titkot közöl Mariettával és kéri:

Ebéd után elzarándokoltunk az 1956-os forradalom emlékére felállított, ún. „Mártírok keresztjébe”, amelytől '56-ban egy belga ifjúsági csoport állított fel, ezzel kinyilvánítva a szabadságharcos fiatalok iránti szolidaritásukat. Egyszerű fehér kereszt piros és zöld színű francia felirattal: „Vérben Magyarország”.

A délutáni német nyelven tartott májusi litánia és rövid prédikáció után zarándoklásunk hivatalos része szentségimáddással zárult a Szegények Szűze templomában. Ezután találkoztunk *Josten* püspökkel, aki szívélyesen elbeszélgetett velünk. A nemzetek forrásának vízében mi is megmártottuk kezünket, és ittunk is belőle. A nap már lemenőben volt, amikor az erdőben felállított keresztutat végeztük magyar imádsággal és zengő énekléssel: „Bolog Asszony Anyánk, régi nagy Patrónánk...”

A Banneux-i kegyhelyre is, akár Lourdes-ba, évente több ezren zarándokolnak el. A hívek kéri a Szegények Szűzének közbenjárását, a jó Isten segítségét,

Az 1956-os Mártírok keresztje alatt Banneux-ben

„Kedves gyermekem, imádkozz sokat”. Ezt a kérését még többször is megismétli. Mielőtt végleg eltűnne, megáldja a kislányt, kezét rátéve és keresztet jelölve. A Banneux-i jelenéseket egyháziilag 1949. augusztus 22-én ismerte el az egyház.

a hit erősödését és lelki, testi gyógyulást, felüdülést.

Csodálatosan szép és élményekben gazdag zarándoklat volt. Reméljük, hogy mindenki számára sokat adott és jövőre újra találkozunk.

Riedén Ildikó

JÓZSEF ATTILA ISTENES VERSEI

Születésének mostani száz-
éves jubileumán ismét
előkerültek vitára ingerlő
témák: jóllehet az irodalmi
közvélemény egyöntetűen
elismeri és a 20. század
legnagyobb magyar költőit
között tartja számon. Sokan
még ma is viszolyognak a „proletár
költőtől”, tehát sietve hozzá teszem,
hogy Ady óta ő írta irodalmunk
legbájosabb, gyermeki hitből fogant
istenes költeményeit, ahogyan a
mellékelt versek bizonyítják. A
proletár jelző csak életbeli állapotára
jellemző, nem az ő magasrendű
intellektuális költészetére. Igaz,
1931-ben belépett a Vágó-féle kommunista
pártba s egy ideig tehetségét is a
pártigazgatók által állította. Később
meghasonlott a Párttal, a moszkvai
Sarló és Kalapács folyóirat szocialista
bélyegezte. 1934-ben nem is hívták
meg a moszkvai Irókongresszusra
(Illyés Gyula ott volt), őt „kifelejtették”
a névsorból.

Rátérve a címben megadott témára,
mindjárt két idézet ugrik az emléke-
zetembe, az elsőt „Isten” címmel
1924-ben írta, így szól:

*Láttam Uram a hegyeidet
S oly kicsike vagyok én,
Szeretnék nagy lenni, hozzád hasonló,
Hogy küszöbödre ülhessek, Uram.*

A második már a harmincas évekből
való:

*Nem emel föl már senki sem,
belenehezültem a sárba.
Fogadj fiadnak, Istenem,
hogy ne legyek kegyetlen árva.*

Ki vonhatná kétségbe az ilyen sorok
összintését? Igaz, életében soha senkítől
nem kapott köznapni értelemben vett
vallásos nevelést. Kítől is kaphatott volna?
Amikor 3 éves, apja otthagya egész
családját és kivándorolt Amerikába. „A
görög-keleti vallásban nyugalmat nem
talált, csak papot”. Mosónő anyját, a
„mamát” megették a súroló kefék, „mert
a mosónők korán halnak” s az árván
maradt kisfiút az Országos Gyermekvédő
Liga kiadta nevelésülőkhoz, Ócsodra.
Itt élte a falusi gyerekek életét, főleg
disznópásztorokodott. Úgyiszólva
gyerekként maga kereste kenyerét -
szószereint is kenyeresfiú a pesti EMKE
kávéházban. Aztán újságot árul, csomagokat
cipel a vásárcsarnokban, egyik moziban
vizet árul, hajósinásként szolgálatot
vontató hajókon. Közben már verseket
írkál, 17 éves korában egyik versét közölte a

Nyugat; „Csodagyerekek tartottak,
pedig csak árva voltam” - írta magáról
híressé vált Curriculum vitae-jében. Szegeden
megismerkedik Juhász Gyulával,
az ő biztatására, és előszavával jelenik
meg Attila első verseskönyve, a „Szépség
koldusa”. Makón tett érettségi vizsgát,
csupa jó-jegy mellett csak magyarból és
történelemből kapott elégséget. Beirat-
kozott a Szegedi Egyetem magyar-francia
szakára, de kedvét szegte, hogy Horger
Antal professzora, akinél magyar
nyelvészetből kellett vizsgáznia, magá-
hoz hívatta és kijelentette, hogy amíg ő
él, belőle soha nem lesz középiskolai tanár.
Nem is lett. Költőhöz illően megadta a
nem mindennapi öntudatról árulkodó
választ: „Én egész népemet fogom / nem
középségek fokon / taní-tani” (Szüle-
tésnapomra). Hatvány Lajos segíti ki
Bécsbe, itt a legnagyobb nyomorban ten-
gődik, a magyar egyetemisták otthonában
takarít. Megismerkedik a bécsi kom-
munista emigráns társasággal (Lukács
György, Kassák Lajos, Balázs Béla, Déry
Tibor), s legjobb barátjával, Németh An-
drossal. Bécsi nyomorgás után sikerül Pá-
rizsba kijutnia, a Sorbonne-ra is beirat-
kozik. Párizsi tartózkodása alatt mélyed
el Marx, Lenin, Hegel műveiben és tagja
lesz az Anarchista-kommunista Uniónak.

Hazatérése után Pesten él, már rendszeresen
közlik írásait a Népszava, a Pesti Napló,
a Nyugat és egyéb radikális, baloldali
lapok. Lekesen vesz részt a mozgalomban,
évekig egy munkáslány, Szántó Judit
az élettársa. Úgy érzi, végre otthonra
talált a munkások közt, előadásokat
tart Újpesten, Rákospalotán, Angyal-
földön. De ez a kapcsolata is szét-
esik. Közben súlyos idegösszeroppanással
(neuraszténia gravis) szanatóriumba
kerül, de onnan önként eljön. Nem vált
javára az sem, hogy nyakig belemerül a
freudizmusba s az ún. *pszichoanalitikus*
kezelések is csak megzavarják. Még re-
ménykedik, hogy a gyógypedagógus és
pszichológus Kozmutza Flórának - ő is
kezeleményesen kaphat, érzelmei azon-
ban viszonzatlanok, bár Flórának szólnak
legszébb szerelmi költeményei. Nővérei
veszik magukhoz balatonszárközi kis
panziójukba, de már földalta a gyógyulási
reményét. 1937. december 3-án a szárszói
állomás közelében, egy átmenő tehervonat
kereké alá veti magát. Így halt meg, ám az
utókor nevéét a magyar költészet
halhatatlanjai közt őrzi.

Szamosi József

ESZMÉNY ÉS PÉLDAKÉP

gróf Klebelsberg Kunóné visszaemlékezései, Szeged, 1992, 120 o.

A szerény, sovány köteteknek az a
szokásuk, hogy elbűnnek a basáskodó,
vastag könyvek között, s csupán olyan-
kor merészkednek elő, midőn valami
más után kutatunk.

- Éz, ez is megvan! - csodálkozunk rá,
belelapozunk, és máris kedvet kapunk az
olvasáshoz.

Így jártam gróf Klébsberg Kunóné,
Botka Sarolta emlékirataival is, amiket -
a magyar művelődés szegényére! -, kor-
látozott példányszámban adtak ki a szegedi-
iek, s ma már, azt hiszem, hozzáférhet-
etlen.

A visszaemlékezést a legendás miniszter
özvegye, a második világháború után,
immár idős korban, oknyki kitelepítettség-
ében, minden javától megfosztva,
szinte önmaga vigasztalására vetette
papírra.

Az író lelkének derűs nyugalma, a vá-
lasztékos stílus megrendítő s elgondol-
koztató olvasmánnyá teszi ezt a kis
könyvet. Központi témája az 1932-ben,
57 éves korában elhunyt Klébsberg
Kunó bemutatása.

Lehet, hogy a feleség (a hosszú öz-
vegyiség hatására) megszpíti a 33 esz-
tendő együttlét idején történeteket, de
„a fényes makacs dolgok”. Még a kom-
munista ihletésű, 1967-es Magyar Élet-
rajzi Lexikon sem mer eltekinteni a bá-
mulatmélto adatok főlorsolásától, ha
végül oda is biggyeszti a kötelező ideolo-
giai magyarázatot, miszerint „mindez
(K.) nacionalista kultúrpolitikájának so-
visnista célját, a szomszédos népekkel
szemben elérendő kultúrfőlény megre-
mentését szolgálta.”

Hát igen. A Trianonban megnyomorí-
tott Magyarországnak ez volt az egyetlen
feltámadási lehetősége! „Nincs fegyver-
rünk, kevés a kenyerrünk - mondta -, de
annál jobban akarunk kell a műveltsé-
get, mert az kellő időben meg tudja sze-
rezni nekünk a fegyvert is, meg a kenyeret
is.”

Cselekedeteinek vezérelve volt a meg-
győződés, hogy „a kultuszárca az adott
viszonyok között honvédelmi tárca.”

Soroljuk vázlatosan föl, mi mindent
hozott létre rövid, de állandó, lázas tevé-
kenységében töltött élete során: 5.000
népiskola (főleg az Alföldön); menekült
egyetemek elhelyezése (a pozsonyi Er-
zsébet és a kolozsvári Ferenc József Tu-
dományegyetem, előbbi Pécsre, utóbbi

Szegedre); 1.500 népkönyvtár; a debre-
ceni Tisza István Egyetem építkezései-
nek befejezése; Collegium Hungaricumok
(Bécs, Berlin, Róma); Tihanyi Bio-
lógiai Intézet; Ógyallai csillagvizsgáló el-
helyezése a Svábhegyen; a szegedi Dóm
téri egyetemi épületek - a Tisza parti kli-
nikák; Testnevelési Főiskola; budapesti
fedett uszoda; szegedi Templom tér
Panteonja stb. stb.

És „az ember milyen volt?” Termé-
zetesen, csak néhány kiragadott részle-
tet tudunk idézni a feleség visszaemlé-
kezéseiből.

Minden ötpercet kihasznál. Folyton
olvasott, gyűjtött. (...) Tárgyával alapo-
san foglalkozott. Térképpel, ceruzával a
kezében felkutatott minden arra vonat-
kozó adatot, számot. Aláhúzta a fontos
dolgokat. Minden témakörnek megvolt a
saját színű ceruzája...

Külföldi lapokat olvasott. Minden je-
lentős politikai beszédét elolvasta.

„Ha azt lehet mondani valakire, hogy
élő hite van, akkor ez órá áll. De élő volt
a hazaszeretete is. Mindent szeretett, ami
magyar.

Csodálatos volt sokoldalúsága. A leg-
ellentétesebb dolgokban is sokszor meg-
bámulták szakértelmét. Memóriája hi-
hetetlen volt, minden pillanatban pontos-
san működött.”

„Bántotta, hogy idegen hangzású ne-
vét szemébe vetették. Hirtelen replikájá-
val nagy derűtséget keltett egyszer a
parlamentben, amikor egy Budavári nevű
képviselőtársra az ő magyarságát vonta
kétségbe. Kunó megkérdezte: kinek van
több köze a magyarsághoz, annak-e, aki-
nek őse Budavár visszavételénél tanúsít-
ott hősiességért kapta a koronát, vagy
annak, aki a Budavári nevet egy koroná-
ért vette?”

Nem tartozott semmiféle politikai
csoporthoz. Gömbösök éreztették is
vele, hogy az 1919/20-ban Szegeden
alakult társaságnak sem volt a tagja.

S végül, amire manapság különösen
föl kell hívni a figyelmet:

Kényes volt a becsületére. Egyetlen
porszemet sem tűrt meg rajta. Építkezé-
seinek számadásait pontosan vezette.

Sorolhatnám a végtelenségig! Olyan
ember volt, amilyen egy évszázadban ta-
lán egyszer születik. Akit a magyarsá-
gnak holtában is nagyon meg kellene be-
csülnie!

Elhelyett budapesti szobrát 1945-ben
ledöntötték, szegedi emléktábláját össze-
törték, s 4000 kötetes, értékes könyvtá-
rát, amelyet az özvegy egy „emlékszobá-
ban” akart elhelyezni, teherautóra do-
bálva, ismeretlen helyre szállították. Al-
líttólag a „rendszerátváltás” után emel-
tek neki szobrot - valahol, vidéken.

*

Gróf Klébsberg Kunó, az idegen
hangzású nevével (néha a különleges
név egyedi sors hordozója), végső meg-
ítélésben, a boldog emberek közé tarto-
zott. Szerencsése volt, hogy olyan asszony
állt mellette, aki mindenben támogatta,
segítette, s abban is, hogy „idejében”
(1932-ben) halt meg. Nem kellett látnia
életműve megsemmisülését, átélnie szere-
tet magyar népe háborús katasztrófáját
és az azt követő, anyagi, erkölcsi romlást.

Az olvasó szomorúan hasonlítja össze
az akkori és a mai Budapest képét, látja
az emberek nagy részének kapzsiságát,
önző individualizmusát, a magyarság fo-
gyását és a nemzeti öntudat sorvadását.

Saáry Éva, Lugano

ISTEN

*Hogyha golyóznak a gyerekek,
az Isten köztük ott ténfereg.
S ha egy a szemét nagyra nyitja,
golyóját ő lyukba gurítja.*

*Ő sohase gondol magára,
de nagyon ügyel a világra.
A lányokat ő csinostítja,
friss széllel arcuk pirosítja.*

*Ő vigyáz a tiszta cipőre,
az utcán is kitér előre.
Nem tolszik és nem verekszik,
ha alszunk, csendesen lefekszik.*

*Gondolatban tán nem is hittem.
De mikor egy nagy zsákot vittem
s ledobván, ráültem a zsákra,
a testem akkor is őt látta.*

*Most már tudom őt mindenképpen,
minden dolgában tetten értem.
S tudom is, miért szeret engem -
tetten értem az én szívemben.*

*

ISTEN

*Én már fiatalember lettem,
A boltba gyerek megy helyettem.
De ha Néki valami kéne,
A boltba én futnék el érte.*

*Fütyörészve a szép időben,
Esernyő nélkül az esőben,
A kocsiján lenn szaladnék,
Magamra kabátot se kapnék.*

*De az autót frissen, fűgén,
Ha nem is töfföl, kikerülne.
Hisz ha valahogy elgázolna,
Hiába mentem én a boltba.*

*Megválogatám a portékát,
Ahhoz mennék, ki olcsóbbért ad.
S mielőtt akarmit elhoznék,
Hosszan, sokáig alkudoznék.*

*Aztán, hogy Néki odaadnám,
Jó kedvét meglátán az arcán.
Szeme csillogna, megköszönné,
Mást nem is küldne boltba többé.*

*

ISTENEM

*Dolgaim elől rejtegetek,
Istenem, én nagyon szeretlek.
Ha rikkancs volna mesterséged,
segédnek kiabálni néked.*

*Hogyha meg szántóvető lennél,
segédnek akkor is mindennél.
A lovaidat is szeretném
és szépen, okosan vezetném.*

*Vagy inkább ekeszarvat fogva
szántanék én is a nyomodba,
a szikre figyelnék, hogy ottan
a vasat még mélyebbre nyomjam.*

*Ha csősz volnál, hogy óvd a sarjat,
én zavarnám a fele varjat.
S bármi efféle volna munkád,
velem azt soha meg nem unnád.*

*Ha nevetnél, én is örülnék,
vacsora után melléd ülnek,
pipámot egy kicsit elkérnék
s én hosszan, mindent elbeszélnek.*

József Attila

HÍREK - ESEMÉNYEK

A Szentatya

első külföldi útja Kölnbe vezet

XVI. Benedek pápa első külföldi útja Kölnbe vezet, a XX. Ifjúsági Világtalálkozóra, más német város meglátogatása azonban nem szerepel programjában. Renato Boccardo püspök, „útimsall”, vagyis a pápai utazások felelőse, június 9-én jelentette be Kölnben: a Szentatya augusztus 18-án érkezik Németországba, és 21-én utazik vissza Rómába. Ezt megelőzően különböző hírek röppentek fel XVI. Benedek esetleges berlini vagy bajorországi kitérőjéről.

A Szentatya Horst Köhler államfővel is találkozott, a helyszín azonban még nem ismert.

Renato Boccardo legkésőbb július közepéig teszi közzé a pápa részletes programját a világtalálkozó, bár a pápai utazások protokollja szerint az a szokás, hogy a programot csak 15 nappal az utazás előtt hozzák nyilvánosságra.

A pápa a német püspökök és a német államfő meghívására érkezik Kölnbe. Boccardo azt is közölte: a pápa a világtalálkozó alkalmával 12 fiatalal fog együtt ebédelni - két-két fiatal az öt kontinenset, míg kettő Németországot képviseli majd.

Köln városa már készül a pápa köszöntésére augusztus 18-án. A tervek szerint XVI. Benedek egy rajnai hajóútján is részt vesz, és pápamobiljával bejárja a várost. A Szentatya augusztus 20-

án és 21-én virrasztáson és a találkozót lezáró ünnepélyes szentmisén vesz részt a Frechen melletti Marienfelden. KAP/MK
***

Seregély István érsek kitüntetésé

A Szuverén Máltai Lovagrend Magyarországi Szövetségének elnöke, Osváth György június 7-én a lovagrend és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia közötti hatékony együttműködés előmozdításának elismeréseként az Apor Vilmos emlékérem arany fokozatát adományozta Seregély István érseknek, az MKPK elnökének. Ez alkalommal Kozma Imre, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke köszönő oklevelet nyújtott át a hamarosan aranymiséjét ünneplő érseknek. MKPK
***

Nemzeti Eucharisztika Kongresszus

A II. János Pál pápa által meghirdetett Eucharisztikus év októberben zárul Rómában a püspöki szinódussal, amelynek témája az Eucharisztia. Magyarországon a Püspöki Konferencia döntésének értelmében az Eucharisztikus év fő eseménye a Nemzeti Eucharisztikus Kongresszus lesz, amelyre szeptember 17-én, szombaton kerül sor a budapesti Szent István-bazilikában. A püspöki konferencia a szervezéssel az Országos Lelkipásztori Intézetet (OLI), az előkészületek felügyeletével pedig Udvardy György esztergom-budapesti segédpüspököt bízta meg.

SZÁJRÓL SZÁJRA

Életem olyan volt, mint egy mese... Hans Christian Andersenről

A nagy dán mese-mondó kétszáz évvel ezelőtt, 1805-ben született, szegény szülők gyermekeként. Cigányasszony jós-lata biztatta fel anyját, hogy megtakarított pénzével Koppenhágába küldje kamaszfiát, jóllehet támogatásával. Itt elvégezhetette a középiskolát, és bár eleinte színész, táncos, énekes akart lenni, királyi segítséggel Itáliába utazhatott. 1835-ben kezdte meg meséinek írását és külföldi sikereket után otthon is elnyeri a megérdemelt dicsőségét.

Szerb Antal a Világirodalom történetében találon állapítja meg meséiről: „...sikerült elérnie, hogy az ember megrendülve hallgatja meséit, mint gyermek és még jobban megrendül, ha felnőtt korában újra kezébe veszi.”

Hogy hogyan talált először kiadóra hazájában, egy anekdota így írja le:

A fiatal költő egyetlen barátja Koppenhágában a szomszédék kislánya volt. Lindának - mert ez volt a kislány neve - karácsonyra egy olcsó kis babát vett ajándékba, katonababát, nyalkát, piros nadrággal. De karácsonyeste csak nem jött a kislány, hiába várta a költő. Ugyanis Linda mamájához egy van Hool nevű gyarmatáru-kereskedő jött el, hogy megkérje a fiatal özvegyasszony kezét. Linda csak megkésze mehetett fiatal barátjához és áthívta magukhoz karácsonyesti vacsorára. Az ünnepi vacsora után a gyarmatáru visszavonult a másik szobába, a költő pedig odaadta a féltett garasokból vett katonababát Lindának. A kislány csillogó szemekkel szorította magához az ajándékot, és a költővel léleket a feldíszített karácsonyfa alá.

A költő mesélni kezdett a kislánynak - a katonáról...

Egy idő múlva a másik szobából mély férfihang szólt meg:

- Remek!

Van Hool úr az ajtóból így szólt szomszédjához:

- Uram, ön olyan gyermekmesét mond, ami a felnőtteket is érdekli.

Nos, ennek a van Hool gyarmatárúnak köszönheti Andersen, hogy meséi első alkalommal - könyv alakban is megjelenhettek.

Még itáliai tartózkodása idején történt, hogy amikor elhatározta, hazatér szülőföldjére, egy olasz barátja csodálkozva kérdezte tőle:

- Miért nem maradt itt? Hogyan kívánkozhatsz ebből a szép napsütéses országból, ahol citrom virul, a hideg, barátságatlan Dániába?

- Vajon - válaszolta a nagy mesemondó - kevésbé szereti az ember az anyját, ha nem szép?

Abból az időből származik a következő anekdota, amikor Andersen színészként próbálta megkeresni kenyerét.

A koppenhágai királyi színház igazgatója a jelentkező fiatalembert a következő szavakkal akarta útjára bocsátani:

- Sajnos ön színésznek túl sovány!

Andersen találó replikája ez volt:

- Óh, szerződtesen csak évi száz birodalmi tallér bérrel és meglátja milyen hamar kövér leszek!

A Kierkegaard-nál tett látogatása után, Andersent egy barátja megkérdezte, miről beszélgetett a filozóffussal.

- Irodalmi munkásságomról - válaszolta Andersen, Kierkegaard bebizonyította, hogy fogalmam sincs arról, mi az igazi mese.

Közreadta:

Ramsay Győző

Nobilis Márió, az Országos Lelkipásztori Intézet igazgatója a rendezvényről szerkesztőségünknek elmondta: „Az egyházmegyékből előre bejelentett csoportokat várunk, hiszen a létszámot kézben kell tartanunk: körülbelül 5000 emberre számítunk. A program lényeges részei a bazilikában zajlanak majd, de szeretnénk, ha a környező tér is az ünnepi események helyszíne lenne. A kongresszus nem csupán országos, hanem nemzeti, tehát a határon túli egyházmegyéik híveire és püspökeire is számítunk.”

A program Varga László kaposvári plébános elmélkedésével kezdődik. Ezután viszonylag rövidebb, váltakozó stílusú programpontok (tanúságtételek, előadások, művészi betétek) következnek az Eucharisztivával, a szentségimáddal, a szentmisével kapcsolatosan.

Krakko új érseke Stanislaw Dziwisz

XVI. Benedek pápa Stanislaw Dziwisz nevezte ki Krakko érsekének. II. János Pál pápa magántitkára Franciszek Macharski bíboros helyét vette át, akinek visszavonulási szándékát a pápa már korábban elfogadta. A 66 éves Dziwisz érsek kinevezése már évek óta várható volt, Krakko új előjárójaként pedig valószínűsíthető bíborosok kinevezése is. MK
***

Darazsak a domban

Az erfurti domban darazsakkal mentették meg Lucas Cranach Szent Katalin eljegyzését ábrázoló oltárképét. Az 1520-ban készült festmény fakeretét, valamint a köré épített korai barokk oltárt a szű olyan mértékben kezdte pusztítani, hogy már-már a felbecsülhetetlen értékű műretek végeles tönkremenéséről kezdtek tartani, amikor egy apodai régiség-szakértő az ilyen esetekben eddig alkalmazott gáz helyett a kártékony szű természetes ellenségét, a darazsakat ajánlotta mentőtölteként. Az oltár köré óriási fólia-sátrat építettek, amely magas pártartalmat és elegendő meleget biztosított a földközi-tengeri környezetben otthonos darazsak hatékony fellépésére. Mint szakértők megállapították, a módszer nem csak jóval olcsóbb, mint a gázzal történő feregirtás, hanem hatékonyabb és környezetbarát eljárás is, amelyet a jövőben máshol is alkalmazni fognak.

Erősödő keresztényellenesség

A Vatikán szerint komoly gondot okoz az erősödő keresztényellenesség. Ezért a Szentszék megpróbálja rábíri az ENSZ-t, hogy az antiszemitizmus és az iszlámentesség mellett ismerje el hivatalos formában is a kereszténygyűlöletet. A londoni Telegraph című napilap idézte a Vatikán külügyminiszter-helyettesének tekintett Giovanni Lajolo érseket, aki szerint a kereszténységről gyakran úgy vélik, hogy szerves része a nyugati politikának és ebből adódóan gyakran szenvednek a keresztények a nyugati országok elleni reakcióktól. Példaként azokat a támadásokat hozta fel, amelyek főleg a Közel-Keleten, kiváltképpen pedig Irakban történnek keresztény templomok ellen.

Különleges bélyeg

A német posta különleges bélyeg kibocsátásával adózott a néhai II. János Pál pápa emlékének. Az 55 centes címlelt bélyegyet kerekén 30 millió Euró értékben hozták forgalomba. A bélyegen a lengyel származású Szentatya egy keresztire támaszkodva tekint a jövőbe. Mint a bélyeg bevezetésekora a német katolikus püspökkari értekezlet elnöke, Karl Lehmann bíboros hangsúlyozta, a posta sokaknak szerzett nagy örömet és utalt arra is, hogy az akcióval a német posta is leróta kegyeletét egy olyan személy előtt, akinek Németország is sokkal tartozik.

Vincze András

IMASZÁNDÉKOK

Júliusra

1.

Imádkozunk, hogy a keresztények legyenek érzékenyek mindenki szükségletére anélkül, hogy elrejtjenék az Evangélium üzeneténél követelményeit.

Az ember elsősorban a saját szükségleteire érzékeny, ezeket képes pontosan meghatározni: „a saját inge van az emberhez legközelebb” - mondják. A saját „ing” milyensége kiegészülhet a megáldott részletekkel (szín, szabás, anyag, divat etc.), hogy igazán örömet szerezzen. Mert ha megszerezheti, amit megáldottak, akkor arra áldoz (pl. hobbiira), és nem is keveset.

Az ember büszke lehet szerzeményeire, jó kereszténynek érezheti magát, nem találhat semmi kifogást sem saját gondolkodásában, sem tetteiben. Talán csodálkozva kérdezheti: Melyek az Evangélium radikális követelményei? Melyek nem egyeznek életvitelével? Melyek az evangéliumi követelmények, amelyeket bárkinek megmutathat minden magyarázkodás nélkül?

Mit is mond erről Jézus: „Ne aggódjatok életetek miatt, hogy mit esztek, vagy mit iszotok, sem testetek miatt, hogy mibe öltöztök. Nem több az élet az eddelnél s a test a ruhánál? Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak, csűrbe sem gyűjtenek - mennyi Atyátok táplálja őket. Nem többet értek ti náluk? Ugyan ki tartalja meg életét csak egy könyöknnyivel is, ha aggodalmaskodik?” (Mt 6, 25-27).

Természetesen ez bizonyos radikális önmegtartóztatást feltételez, s a részurólók ségélyezését fölösleglünköl. Hiszen a mennyei Atya gondoskodik rólunk, s rajunk keresztül másokról is. Ha ezt tesszük, gondoskodik tőlünk nem rejtjük véka alá...

2.

Imádkozunk, hogy minden megkeresztelt ügy kötelezze el magát saját életállapotában a társadalom átalakítására, hogy az Evangélium fényét vigye a világ gondolkodásmódjába és szerkezetébe.

A keresztység által nagy feladatunk: „A kovász szerepe”. A kovász megkeleszt a kenyérszűtést, ebből lesz sütés után a finom, foszlós, lágy kenyér. Kovász nélkül a kisütőt tészta kemény, élvezhetetlen és emészthetetlen.

A nem keresztények számára mi alkotjuk azt a „kovászt”, hogy a Mindenható számára - átvitt értelemben - „élvezhetővé” váljanak. Jézus beszél a só hatásáról is: „Ti vagytok a föld sója”. Milyen kicsi a só tömege, mégis az élel élvezhetetlen nélkül.

Az Evangélium fényében kell átalakítanunk a világ gondolkodásmódját és szerkezetét. A siker az Atyáé. A munka a miénk.

Augusztusra

1.

Imádkozunk, hogy a Világifjúsági Találkozó lelkesedése újraélesse a fiatalokban a Krisztussal való találkozás vágyát, és azt, hogy Benne megtalálják életük vezetőjét.

Egy-egy Világifjúsági Találkozó bizonyosan maradóan élményt jelent a résztvevők számára. Különösen, ha az előkészületek során - talán nehézségek árán - az ünnepi légkör egyédlésége felcsigázta a nemes érzéseket, vágyakozásokat. Még a „bámuló-ifjúság” tagjai (tv-bámulók) is rögtön érzik a helyzet és annak lehetőségeiben rejlő másságot és kívánsát. Jézus kihívását: jertek, énekeljünk együtt, imádkozzunk együtt, váljunk egyé Vele - megtapasztalható módon. Megérezheti a közösség összetartó erejét, őszinte Isten felé törését, és kegyelmi áradását.

Az élmény lerakódik a lélekben, de hogy milyen lelki-szellemi folyamatok indulnak ki belőle, az már „mindenkinek saját dolga” lesz. Mindenki maga dönti el, építi-e a keresztény embert önmagában, vagy hagyja magát a nehézségek, a társaság, a problémák nyomása alatt elszakítani Jézustól és öveitől.

Imádkozunk: a fiatalág őszintén élje meg az Isten-találkozás élményét lelke mélyéig és válassza Jézust életének vezérévé, vezetőjévé. Jézus a biztos életit...

2.

Imádkozunk, hogy a missziós országok Rómában tanuló papjai, szerzetesnői, szerzetesei, kispapjai és világi hívei találjanak lelki gazdagodásra is az örök városban.

Rómában nem nehéz csodálkozni a templomok szépségén, a kulturális romok életkorán. Sok csodálkozást váltottak ki az évszázadok, az évezredek folyamán.

Fontosabb azonban, hogy magunkba szívjuk Róma lelkiéletét, szellemiségét. A vértaniak, a nagy emberek szellemiségét, hitük halálíg tartó megvallását, hűségét, bátorságát. At lehet érezni a hit hirdetésének szépségét, de kemény valóságát is.

Ha az ember megfelelően felkészíti lelkét, szellemét, része lehet meg-megújuló kegyelmi örömeiben is. Imádkozunk értük!

Fejős Ottó

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarul szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044/20/8992 2054.** Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton.

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor
Bradford: Magyar Egyesület székházában, 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban, 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.
Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor; szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmannstrasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarrramt Unterwart, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Mag. Papp Tibor lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **Tel.: 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, **Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. Érdeklődni: Ft. Galambossy Andre, **Tel./Fax: 0032/2/64 85 336.**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910; Fax: 0032/4/221 16 09.**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Túrós Dezső plébános. Am Kirchberg, D-89438 Eppisburg(Holzheim), **Telefon: 09075/6136.**

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landsht., Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, **Telefon: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. **Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.**

FRIBURG-TRIER-SPYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. Erd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. **Tel./Fax: (0721) 68 72 15**

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

KÖLN-i Főegyházmegye és AACHEN: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thiedoldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarzentrum@netcologne.de **Telefon: (0221)238060. Fax: 0221/232120; http://www.Ungamzentrum.de**

HIRDETÉSEK

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. **Telefon: D-0049-07034-270342.**

Budapesten, az Országház közelében, V. ker., 2 x 2 szobás, színvonalas, igényesen felújított, parkettás, napos, csendes lakás eladó. Kb. 90 m²-es, 3 em. felvonó, előszoba, konyha, fürdőszoba, külön zuhanyozó, WC, kirkáló gázfűtés. Ára: 160 000,- €. Érdeklődni: 0049-(0)228/328 007 v. 0036-1/35 30 257.

Kelenföldi P. U. közelében, csendes utcában, világos kétágyas földszinti szoba hazalátogató hölgynek (házaspárna is), fürdőszoba és konyha használattal kiadó. Ár: nap/fő 25 €. **Tel.: 0036-1/203 84 86.**

Kabán, Debrecentől 35 km-re, Hajdúszoboszlótól 24 km-re, a 4-es főút mentén felkész téglaház eladó, 250 m² belterülettel, két utcára néző nagy telekkel (2596 m²). **Tel.: 0036-52/27 10 90 v. D-0171 77 83 836.**

52 éves, magyar nyelvű, betegápolásban jártas megbízható asszony, házvezetői gyakorlattal, jogosítvánnyal, Németországban, vagy bármelyik országban munkát keres, bentlakással. Tel.: 0036-30/33 77 505 vagy 0049-(0)174/137 00 19.

Hévízen (termálto) gyógyrúró helyen apartmanok egész évben kiadók, 10 €/fő. T/F: +36-83 34 10 63.

Erdélyben élő, 43 éves, egyedülálló, németül jól beszélő tanítónő, megismerkedne komoly, hozzáillő férfival. **Tel.: 0040/74 55 62 226.**

54 éves, betegápolásban és házvezetésben gyakorlattal rendelkező nő, magyar családnál munkát vállal. Tel.: 0036-70/211 27 59.

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de**

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhninger Str. 40, D-81925 München. **Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de**

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon (0251) 32 65 01**

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhelyek: Passau: Erd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenoderferstr. 5, D-94121 Salzweg. **Telefon: (08505) 12 29.**

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **Telefon: 0711/2369190 E-mail: misio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de**

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncisk Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon: (0931) 38 62 43**

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-26 20.** Misézó helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor: S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyszövonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor; **Milánó** - minden hó első vasárnapján 10.30-kor; S. Maria della Sanità (Via Durini, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Firenze, Bologna, Padova, Torino, Palermo, Assisi, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich. **Tel.: 0041/1/36 23 303. Misézó helyek:** Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel: 0041/61/381 54 45** (Basel)

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az Orsolyiták templomban, (rue de Lausanne). Lelkész: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/534 06 72**

Lajosmizsén tanya eladó, Budapestől 62 km-re, 7,5 hektár területen, 2 lakó épülettel (105 m², 55 m²), istálló (114 m²), ólak, terménytárolók. Irányár: 15.500.000 Ft. **Tel.: 0049-(0)711/640 88 87.**

Áron alul sürgösen! Balatonkeresztúron 2002-ben épült, nagyon igényes, parasztház stílusú, 120 m²-es ingatlan 40 m²-es vendégházzal, székelykapuval, látortási lehetőséggel, tókeletes infrastruktúrával 110.000 Euróért eladó. **Tel.: 0036-209/723 650.**

Egyetemista fiú július-augusztusra munkát keres. Kertészetben, mezőgazdaságban vagy vendéglátásban, de háztartáshoz, betegápoláshoz is ért. Angol és kevés német nyelvismerettel. **Tel.: este 8 után 0036-1/364 2554, Mobil: 0176/290 35 755, E-mail: dust5900m@hotmail.com**

Középkorú házias nő, többéves gyakorlattal, referenciával, háztartásvezetést, betegápolást vállal bentlakással. **Tel. 0036-1/239 0815, Mobil: 06-70/317 85 39.**

Eladó Harkányban fürdőhöz közel, 1. emeleti nyaraló (30 m²), erkélyes, télen is fűthető, zöldövezetben, berendezéssel együtt. Ára 7,5 millió Ft. **Tel.: 0036-23/364 867, 0036-20/342 58 68.**

Szentendrei, a 11-es út mellett, kertes, két bejárattal, irodának és vállalkozásnak is megfelelő családi ház eladó. **Tel.: 0036-26/326 647, dr. Hamvas.**

Sürgösen eladó két szintes családi ház: 300 m², 300 négyzetgöles gyümölcsösrel a Mátra lábánál, halastó közelében. Érdeklődni: 0036-32/356 606 v. 0041-76/501 69 42.

Cserháti Ferenc, Az egyházzal vagy nélküle, Szent Maximilian Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2004, 172 o.

Megrendelhető: Budapest, a Szent Maximilian Lap- és Könyvkiadónál, telefon: 0036-1/328 0196 és Münchenben, az Életünk szerkesztőségében (ára: 10,- €), Landwehrstr. 66., telefon: 0049-89/532 82 88. Fax: 0049-89/532 82 45.

Cserháti Ferenc, Szentlecke-kísérő, Szent István Társulat, 2004, 488 o. Szentírás emlékdépek gyűjteménye; az A-B-C ciklusba osztott vasár- és ünnepnap szentleckehez írt homlíkat tartalmaz.

Megrendelhető: Budapest, a Szent István Társulatnál, Kossuth L. u. 1., Tel: 0036-1/21 85820 és Münchenben az Életünk szerkesztőségében (20,- €).

EURÓPAI, NEMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!
AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük **helyi terjesztőnkkel (misszióinkkal)** rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.
A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN
Apró-, házassági-, általános hirdetések betüntésként: 0,10 €
„Jelleg” - postaköltség 5,00 €
Üzleti-, nyereséges hirdetés betüntésként 0,20 €
Nagybetűs sorok betüntésként 0,40 €
Egyszerű, 1 „pontos” keret 10,00 €
Kihasználatos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kivágásokat esetenként áruznak.
Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %-os, hatszori hirdetésnél 20 %-os, ill. egészévi hirdetés esetén 30 %-os kedvezményt adunk!
A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!
Hirdetések csak a hirdetés díj befizetése után közlünk!
A hirdetések szövegért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

+ **Dr. Borovi József**
1917-2005

Március 31-én, életének 89-ik évében, elhunyt Borovi József kanonjogász. Vácut született, a Pázmány Péter egyetem tanult és doktorált. Mint a roznyói egyházmegye papja, volt teológiai tanár, püspöki titkár, plébános, szórványlelkész és szemináriumi vicerektor Egerben és Budapestben, míg 1988-ban, mint az egyházi tanára nyugdíjba nem vonult.

Noha nem volt történész, de rendkívüli egyháztörténeti forrásgyűjteménye révén referenciává vált. Politikai szempontból kényes, de a kutatók számára egyedülálló az 1948 óta általa összegyűjtött püspöki konferenciák, nem az Állami Egyháziügyi Hivatalnak szánt, bizalmas jegyzőkönyvei.

A rendszerváltás után Miklósházy Attila püspök felkérésére - nyugdíjasként és ellenszolgáltatás nélkül - a világos szétszóródott magyar katolikus lelkészek történetének megírásába kezdett. E sorozatból hét kötet jelent meg, a még hátralevő négy kötet anyagát összegyűjtötte, de azok kiadása „utódjára” vár. Borovi Józsefnek szívügye volt a 20. századi magyar emigráció teljesítményeinek egyházi vonatkozásait, azok dokumentumait megmenteni. Mint mondta: „A világban szétszóródott magyarság lelki szolgálatát végző egyházi közösségek és azok lelkészei megérdemlik, hogy tevékenységük, áldozatos életük emléke fennmaradjon az utókor számára.”

Molnár Ottó, Párizs

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (elvasó- és hirdetés-
szerkesztő) és Vince András.
*
Redakción és Híradógeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATURA

Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

*
Abonnement für ein Jahr: 15,- €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentútra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 €
Előfizetési ár egy évre 15,- €
Tengerentúltra US\$ 50,-

*
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

*
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK

*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei.

*
A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.